

Archeologische Rapporten Oranjewoud 2012/83
Bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek
Berberisstraat te Woerden

projectnr. 247747
revisie 00
26 november 2012

auteurs
I.N. Kaptein
P.C. Teekens

Opdrachtgever

GroenWest
Postbus 2171
3440 DD Woerden

datum vrijgave

27-11-2012

beschrijving revisie 01

Definitief n.a.v. beoordeling gemeente
Woerden

goedkeuring

R. Wolf

vrijgave

I.M.J. Vossen

Colofon

Titel: Archeologische Rapporten Oranjewoud 2012/83.
Bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek Berberisstraat te Woerden
Auteurs: I.N. Kaptein, P.C. Teekens

ISSN: 1570-6273

© Oranjewoud B.V.
Postbus 24
8440 AA Heerenveen

Niets uit dit rapport mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ingenieursbureau Oranjewoud bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt, door een derde of voor enig ander werk of doel dan waarvoor het is vervaardigd.

Disclaimer

Archeologisch vooronderzoek wordt in zijn algemeenheid uitgevoerd door het steekproefsgewijs bemonsteren d.m.v. boringen, proefsleuven en/of veldkartering. Hoewel Ingenieursbureau Oranjewoud bv de grootste zorgvuldigheid betracht bij het uitvoeren van het archeologisch onderzoek, is het juist deze steekproefsgewijze benadering die het onmogelijk maakt garanties ten aanzien van de situatie af te geven op basis van de resultaten van een archeologisch vooronderzoek.

Oranjewoud aanvaardt derhalve op generlei wijze aansprakelijkheid voor schade welke voortvloeit uit beslissingen genomen op basis van de resultaten van archeologisch (voor)onderzoek.

Inhoud**blz.**

	Administratieve gegevens	4
	Samenvatting.....	5
1	Inleiding	7
2	Bureauonderzoek	9
2.1	Beschrijving onderzoekslocatie	9
2.1.1	Begrenzing onderzoeks- en plangebied	9
2.1.2	Huidig en toekomstig gebruik	9
2.1.3	Landschappelijke situatie	9
2.1.4	Historische situatie en mogelijke verstoringen	12
2.2	Bekende waarden.....	14
2.2.1	Archeologische waarden	14
2.2.2	Ondergrondse bouwhistorische waarden	14
2.3	Archeologische verwachting	14
2.3.1	Bestaande verwachtingskaarten	14
2.3.2	Gespecificeerde archeologische verwachting	16
2.4	Conclusies en advies voor vervolgonderzoek	17
3	Veldonderzoek	19
3.1	Doel- en vraagstelling	19
3.2	Onderzoeksopzet en werkwijze	19
3.3	Resultaten	20
3.3.1	Bodemopbouw	20
3.3.2	Archeologie	20
4	Conclusies en advies.....	21
4.1	Conclusies.....	21
4.2	(Selectie)advies.....	22
	Literatuur en geraadpleegde bronnen	23

Bijlagen

1	Archeologische perioden
2	AMZ-cyclus
3a	AMK-terreinen uit ARCHIS
3b	Archeologische waarnemingen uit ARCHIS
4	Boorbeschrijvingen

Kaarten

247747-S1	Situatiekaart met locatie boringen
247747-ARCHIS	IKAW, AMK-terreinen, Waarnemingen en Onderzoeken uit ARCHIS

Administratieve gegevens

OW Projectnummer 247747
OM-nummer 52394
Provincie Utrecht
Gemeente Woerden
Plaats Woerden
Toponiem Berberisstraat

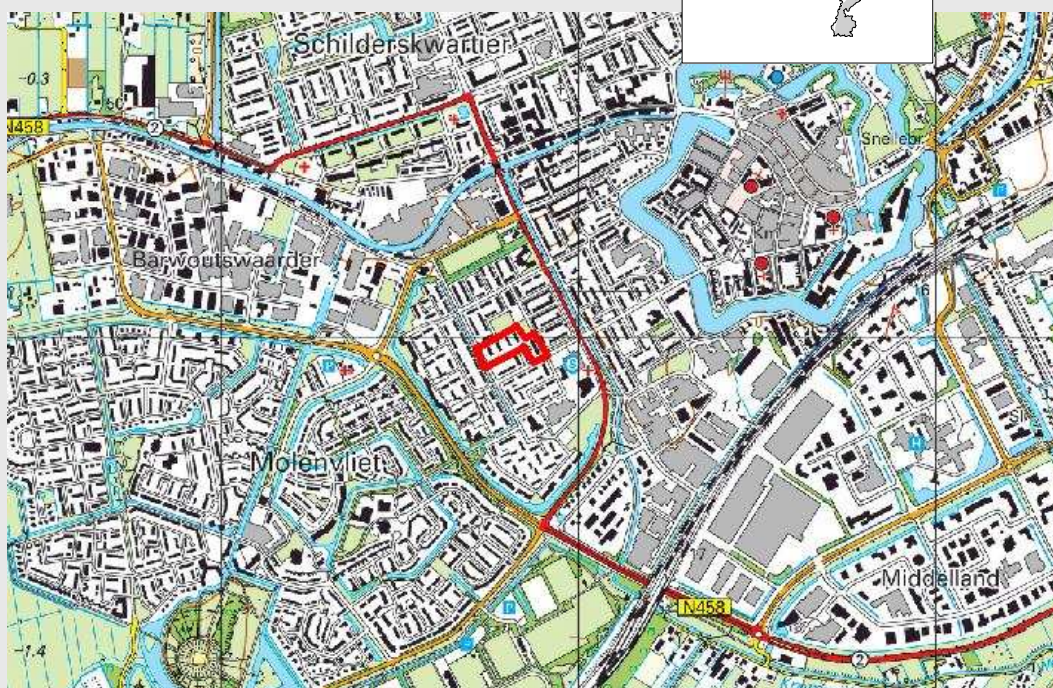
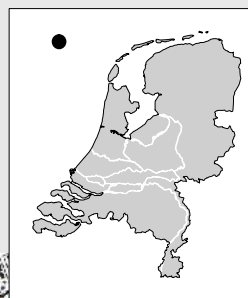
Kaartblad 31 D
Centrumcoördinaten 119815/454970

Kadaster Woerden, sectie B, nrs 8106, 8107 en 8933

Opdrachtgever GroenWest
Uitvoerder Oranjewoud
Datum uitvoering juni/augustus 2012
Projectteam I.M.J. Vossen (projectleider)
I.M.J. Vossen (senior KNA-archeoloog)
P.C. Teekens (KNA-archeoloog)
I.N. Kaptein (KNA-archeoloog)

Bevoegd gezag Gemeente Woerden

Beheer documentatie Oranjewoud Almere
Vondstdepot N.v.t.

Afbeelding 1. Locatie plangebied (rood kader; Topografische Dienst Kadaster, Emmen).
Topografische Kaart 1:25.000 (niet op schaal).

Samenvatting

In juni en augustus 2012 heeft Ingenieursbureau Oranjewoud BV in opdracht van GroenWest een archeologisch bureauonderzoek met aansluitend een inventariserend veldonderzoek, verkennende fase, uitgevoerd ten plaatse van locatie Berberisstraat te Woerden (gemeente Woerden).

Op basis van het bureauonderzoek blijkt dat het plangebied in het westelijk rivierengebied ligt en dat het plangebied geomorfologisch uit een vlakte ontstaan door afgraving of egalisatie binnen een rivierkomvlakte bestaat, met bodemkundig gezien kalkloze poldervaaggronden van zware klei. Binnen het plangebied worden resten verwacht uit de (late) ijzertijd en de Romeinse tijd en de middeleeuwen - nieuwe tijd, samenhangend met oudere, dieper gelegen stroomgordels en crevassen in de ondergrond en/of de oeverwal van de Oude Rijn. Vondsten en/of vindplaatsen uit tussenliggende perioden zijn in de directe omgeving van het plangebied niet bekend, de aanwezigheid hiervan kan evenwel niet worden uitgesloten. De (middel)hoge verwachting geldt alleen als er sprake is van een (deels) intact bodemprofiel. Verwacht wordt dat de bodem binnen het plangebied is verstoord door licht agrarisch grondgebruik. Tevens wordt verwacht dat binnen het plangebied afticheling heeft plaatsgevonden en dat de latere bebouwing de bodem verstoord heeft.

Het verkennend veldonderzoek heeft aangetoond dat het plangebied tot op een diepte van 1,2 m -mv verstoord is (opgebracht klei- en puinpakket) met daaronder komafzettingen van de Linschoten stroomrug en/of de Oude Rijn. De afwezigheid van bewoonbare oeverafzettingen geeft aan dat de kans op een archeologische vindplaats binnen het plangebied laag kan worden ingeschat.

Naar aanleiding van de resultaten van het onderzoek wordt geadviseerd om de het plangebied vrij te geven wat betreft archeologie.

BO en IVO-O Berberisstraat te Woerden

Projectnr. 247747
november 2012, revisie 00

1 Inleiding

In juni en augustus 2012 heeft Ingenieursbureau Oranjewoud BV in opdracht van GroenWest een archeologisch bureauonderzoek met aansluitend een inventariserend veldonderzoek, verkennende fase, uitgevoerd ten plaatse van locatie Berberisstraat te Woerden (gemeente Woerden).

De aanleiding tot de voorgenomen onderzoeken (naast archeologisch onderzoek dienen ook enkele andere onderzoeken uit te worden gevoerd) wordt gevormd door het voornemen de huidige bebouwing te slopen en nieuwbouw uit te voeren. Om de woningbouw mogelijk te maken dient een planologische procedure ingevolge Wet ruimtelijke ordening te worden doorlopen. Het uit te voeren archeologisch onderzoek en overige onderzoeken dienen als onderbouwing hiervoor.

Voor het plangebied wordt een bureauonderzoek met aansluitend een inventariserend veldonderzoek, verkennende fase, uitgevoerd.

Het doel van het bureauonderzoek is het opstellen van een gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel en het formuleren van aanbevelingen voor de wijze waarop met eventueel aanwezige archeologische waarden dient te worden omgegaan. Het gespecificeerde verwachtingsmodel zal vervolgens worden getoetst door middel van een veldonderzoek - verkennende fase. Het doel van het verkennend veldonderzoek is om de bodemopbouw binnen het plangebied in kaart te brengen en de mate van bodemverstoring vast te stellen.

Het bureauonderzoek en veldonderzoek zijn uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 3.2.

BO en IVO-O Berberisstraat te Woerden

Projectnr. 247747
november 2012, revisie 00

2 Bureauonderzoek

Het doel van het uitvoeren van een archeologisch bureauonderzoek is het opstellen van een gespecificeerde archeologische verwachting voor het plangebied. Waar kunnen we wat verwachten? Voor het opstellen van een dergelijke verwachting wordt gebruik gemaakt van reeds bekende archeologische waarnemingen, historische kaarten, bodemkundige gegevens en informatie over de landschappelijke situatie. Een gespecificeerde verwachting gaat in op de mogelijke aanwezigheid, het karakter, de omvang, datering en eventuele (mate van) verstoring van archeologische waarden binnen het plangebied.

2.1 Beschrijving onderzoekslocatie

2.1.1 *Begrenzing onderzoeks- en plangebied*

Het plangebied betreft het woningcomplex tussen de Berberisstraat, de Meidoornstraat en de Hazelaarstraat te Woerden (zie afb. 1). De huidige situatie betreft 16 eengezinswoningen en 24 flatwoningen. In de nieuwe situatie zullen deze onder meer vervangen worden door 16 patiowoningen, 20 appartementen en een gezondheidscentrum. De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt circa 9.000 m².

Het onderzoeksgebied omvat het gebied waarover informatie verzameld is om een goed beeld te krijgen van de archeologische waarden die van belang kunnen zijn. Dit gebied is veelal groter dan het plangebied en verschilt naar gelang het te onderzoeken aspect. In dit geval bestrijkt het onderzoeksgebied een straal van 1 km vanaf het plangebied.

2.1.2 *Huidig en toekomstig gebruik*

Huidig gebruik plangebied

Momenteel is het plangebied bebouwd en verhard.

Consequenties toekomstig gebruik

bij de herinrichting van het plangebied (sloop huidige woningen en nieuwbouw) kunnen eventueel in de bodem aanwezige archeologische resten beschadigd raken of vernietigd worden.

2.1.3 *Landschappelijke situatie*

Geologie

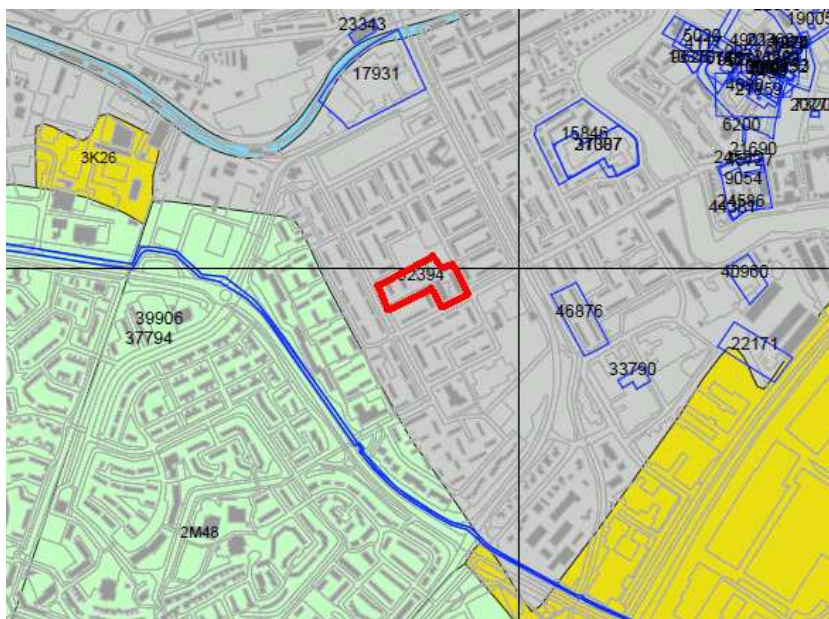
Het onderzoeksgebied ligt in het westelijk rivierengebied. In dit gebied komen voornamelijk holocene afzettingen aan het oppervlak (10.000 jaar geleden tot heden). De holocene afzettingen in het rivierengebied zijn fluviatiel van aard, dat wil zeggen dat bodemmateriaal, in de vorm van zand, zavel en klei, door rivieren is aangevoerd en afgezet. De fysische geografie in dit rivierengebied laat zich grofweg onderverdelen in vier kenmerkende elementen: stroomgordels, fossiele stroomruggen, crevasses en komgebieden. Een stroomgordel omvat naast de watervoerende rivierbedding van een actieve rivier, ook beddingafzettingen bestaande uit (grof) zand en grind en oeverafzettingen, die voornamelijk uit lichte klei en zavel bestaan. In de binnenbochten van de rivierbedding vindt continu sedimentatie plaats; in de buitenbochten wordt juist materiaal geërodeerd. Langs de oevers wordt alleen materiaal afgezet bij hoogwater, tijdens het winter halfjaar. Op den duur worden door deze oeverafzettingen zogenaamde oeverwallen gevormd, een soort natuurlijke dijken. Net als dijken kunnen oeverwallen bij hoogwater dóórbreken of overstroomd worden. Bij een dergelijk oeverwaldoorbraak stroomt het rivierwater het lagergelegen komgebied in. Hierbij wordt tot op enkele honderden meters achter de oeverwal een pakket aan bodemmateriaal van gevarieerde sortering afgezet. Een dergelijk pakket wordt een crevasse genoemd.

Tussen de actieve en fossiele stroomruggen liggen de komgebieden die lager liggen dan de actieve (en aanvankelijk de meeste fossiele) stroomruggen. De sedimentatie in de komgebieden bestaat uit zware klei, afgezet door rivierwater van buiten de oevers getreden rivieren. Met name in het westelijk rivierengebied vindt in de kommen ook veel veenvorming plaats. Fossiele stroomruggen kunnen in de loop der tijd door opeenvolgende pakketten klei- en veenafzettingen afgedekt raken.

Sinds het begin van de bedijking van rivieren, mogelijk al vanaf de tiende eeuw na Chr., maar systematisch vanaf de dertiende eeuw, is de dynamiek van rivieren vergaand ingeperkt; overstromingen waarbij klei in de komgebieden wordt gesedimenteerd en verlegging van de gehele stroomgordel zijn hierdoor niet meer mogelijk. Wel kan de bedding zich, binnen de ruimte tussen de dijken, nog enigszins verleggen, maar het meanderende karakter van de rivieren is niet meer aanwezig. Daarbij komt dat met de (latere) aanleg van strekdammen de mobiliteit van de bedding nog verder is ingeperkt.

Geologisch gezien maakt het plangebied onderdeel uit van geulafzettingen of oeverafzettingen op geulafzettingen, in dit geval afkomstig van de Oude Rijn. De eerste sedimentatie van de Oude Rijn vindt plaats rond 5600 en 5500 Before Present (BP), circa 4500 voor Chr. De sedimentatie van de afzettingen eindigt in 1122 na Chr., wanneer de Kromme Rijn bij Wijk bij Duurstede wordt afgedamd. De hogere en droge delen van de stroomgordel zijn vanaf de ijzertijd bewoonbaar.¹

In de ondergrond kunnen ook de geulafzettingen en oever- (op geul-) afzettingen van de Linschoten, die uitmondt in de Oude Rijn, liggen. Deze rivier ligt ten oosten van het plangebied. De actieve fase van deze stroomgordel vangt aan rond 3900 BP (ca. 2400 voor Chr.) en eindigt rond 1805 BP (circa 150 na Chr.). Ook op deze stroomgordel kan bewoning voorkomen vanaf de ijzertijd.² Tussen de twee stroomgordels liggen komafzettingen.

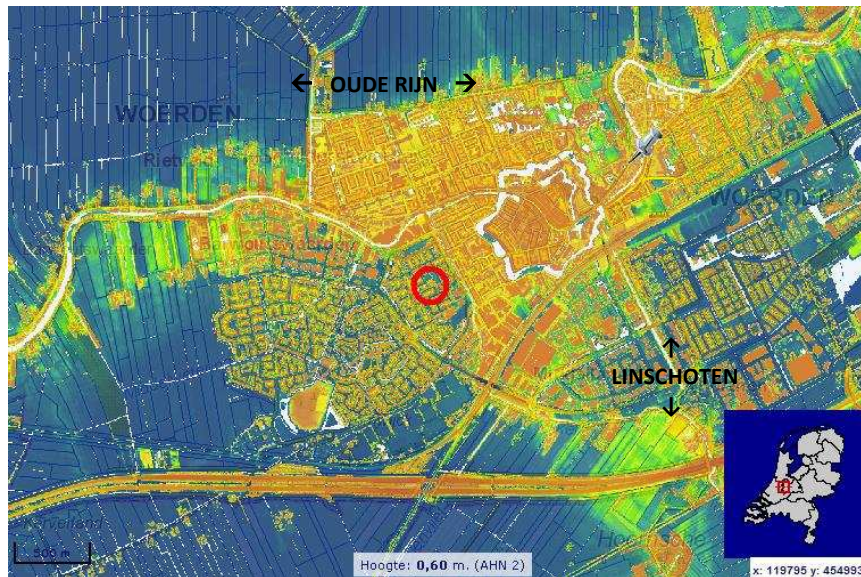
Afbeelding 2. Het plangebied (rood kader) op een uitsnede van de geomorfologische kaart 1:50.000. Lichtgroen = vlakte ontstaan door afgraving/egalitatie en rivierkomvlakte. Geel = rivieroeverwal of rivierinversierug. Lichtblauw = water. Lichtgrijs = bebouwd. Bron: ARCHIS II/Alterra.

Geomorfologie en AHN

Omdat het plangebied in bebouwd (ongekarteerd) gebied (lichtgrijs gebied op afb. 2) ligt is de geomorfologische ondergrond ter plaatse niet bekend. Wel kan gekeken worden naar de directe omgeving. Geomorfologisch gezien ligt de omgeving van het plangebied op een vlakte ontstaan door afgraving of egalitatie (code 2M48; afb. 2, lichtgroen gebied) binnen een rivierkomvlakte (code 1M23; eveneens lichtgroen op afb. 2). Ten noordwesten en zuidoosten komen een rivieroeverwal en rivierinversieruggen voor (codes 3K25 en 3K26, gele gebieden op afb. 2). Ten noorden loopt de Oude Rijn, welke het oude centrum van Woerden in tweeën deelt (lichtblauw gebied op afb. 2).

¹ Berendsen & Stouthamer, 2001; stroomgebied 133.

² Berendsen & Stouthamer, 2001; stroomgebied 98.

Afbeelding 3. Het plangebied (rode cirkel) op een uitsnede van de AHN. Bron: www.ahn.nl.

De rivierinversieruggen liggen als gevolg van reliëfinversie - vanwege inklinking van het veen in de komgebieden - hoger dan de omliggende komgebieden, waardoor ze nu als ruggen in het landschap zichtbaar zijn. We noemen ze dan ook stroomruggen. Vanwege hun relatief hoge ligging zijn deze stroomruggen altijd gunstige locaties geweest voor bewoning door de mens. Op de actuele hoogtekaart van Nederland (AHN) is de ligging van de stroomruggen van de Oude Rijn (oost-west) en de Linschoten (zuidzijde Woerden) goed herkenbaar als relatieve hoogten in het landschap (gele en oranje kleuren op afb. 3). In principe ligt het gehele tracé op stroomgordels van één van beide rivieren. De rivieren zijn omringd door lager gelegen riviervlakten (blauwe kleuren op afb. 3). De gemiddelde hoogte binnen het plangebied is 0,60 m +NAP.

Afbeelding 4. Het plangebied (rood kader) op een uitsnede van de bodemkaart 1:50.000. Groen = poldervaaggronden. Lichtblauw = water. Lichtgrijs = bebouwd. Bron: ARCHIS II/Alterra.

Bodem en grondwater

Op de bodemkaart ligt het plangebied in bebouwd (ongekarteerd) gebied (lichtgrijs gebied op afb. 4). Bodemkundig gezien bestaat de omgeving van het plangebied overwegend uit kalkloze poldervaaggronden van zware klei (code: Rn44C of Rn47C; groen gebied op afb. 4). De grondwatertrap is V. Dit betekent dat de hoogste grondwaterstand zich ondieper dan 0,4 m -mv bevindt. De laagste grondwaterstand is dieper dan 1,2 m.

2.1.4 Historische situatie en mogelijke verstoringen

Bewoningsgeschiedenis

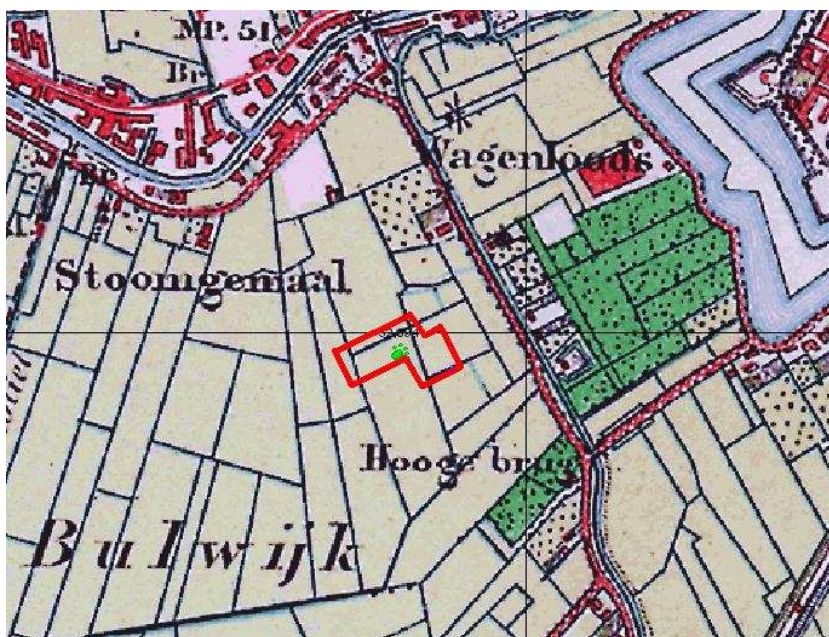
Rond het begin van de jaartelling was het grootste deel van de huidige gemeente Woerden een ondoordringbaar moerasland. Alleen de hoger gelegen oeverwallen langs de actieve rivieren en fossiele stroomruggen van inactieve rivieren konden als woonplaats en/of verbinding over land gelden. Daar waar de Linschoten en een veenrivier vanuit het noorden (de huidige Grecht) uitmondten in de Oude Rijn vestigden zich de eerste bewoners in het gebied en bouwden de Romeinen het fort Laurium, onderdeel uitmakend van de Limes.

Sinds de middeleeuwen is Woerden een klein stadje met een beperkt buitengebied. De naam Woerden komt waarschijnlijk van woerd, dat verhoogde woonplaats betekent. In de vroege middeleeuwen kan Woerden niet meer zijn geweest dan een klein dorp te midden van de moeraswildernis. Deze moerassen werden pas in de loop van de elfde - twaalfde eeuw ontgonnen. Dit gebeurde systematisch vanaf de oeverwallen van o.a. de Oude Rijn en de Linschoten stroomrug.³

Woerden ontwikkelde zich als vestingstad, deel uitmakend van de Oude Hollandse waterlinie, waarbij de polders waar het plangebied in ligt, dienst deden als inundatiegebied.⁴

Het plangebied ligt in de polder Bulwijk. Dit is een oudere ontginning van vóór de periode van de grote ontginningen (1000-1300 na Chr.).

In de negentiende eeuw floreerde er de steen- en dakpannenindustrie. Hiertoe is overigens vooral in o.a. de Barwoutswaarder veel grond afgeticheld.⁵ In de loop van de twintigste eeuw is Woerden grootschalig uitgebreid. De polders waar het plangebied zich bevindt (Bulwijk) en die daarvoor vooral als grasland werden gebruikt, zijn deels of geheel volgebouwd. Het plangebied bevindt zich dan ook geheel in bebouwd gebied.⁶

Afbeelding 5. Het plangebied (rood kader) op een uitsnede van de topografisch-militaire kaart uit circa 1900.
Historische kaarten

³ Blijdenstijn, 2005.

⁴ Blijdenstijn, 2005.

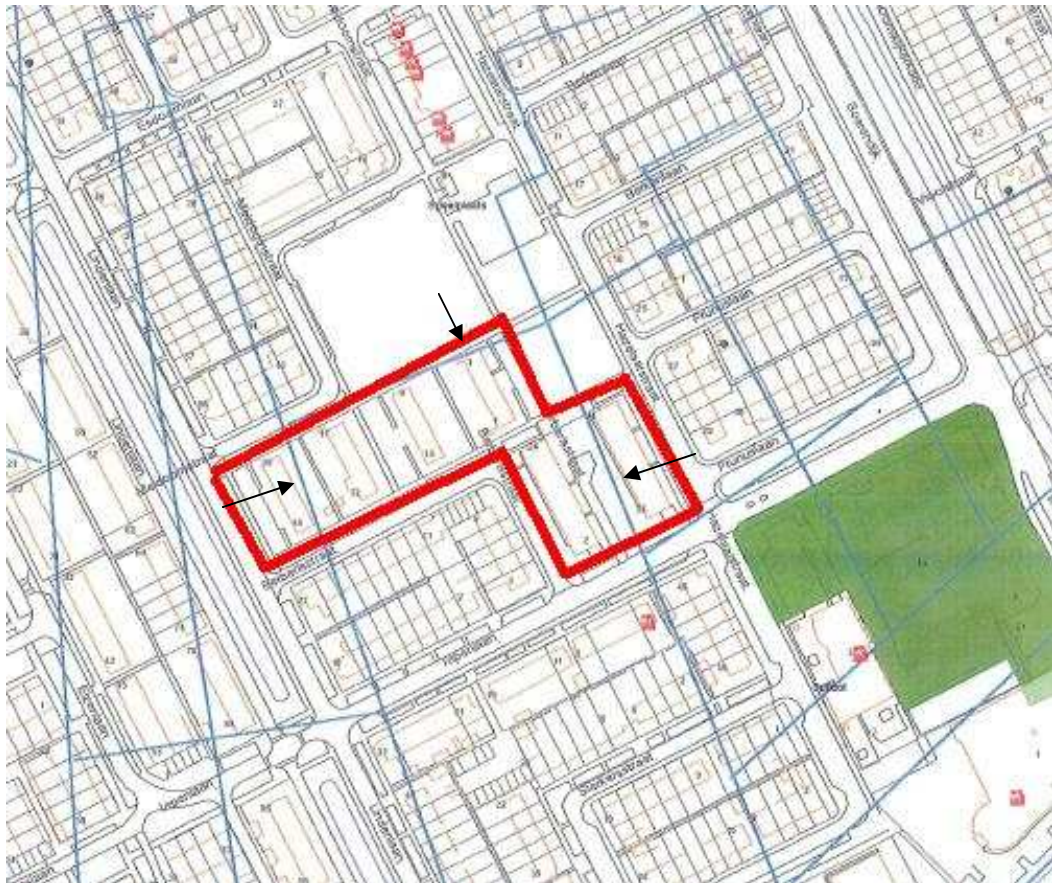
⁵ De naam Barwoutswaarder geeft aan dat deze waard waarschijnlijk bebost is.

⁶ Van Es & Van Ginkel-Meester, 2000.

Op de kadastrale minuut uit circa 1811-1832 is het plangebied voornamelijk agrarisch in gebruik (bouw- en/of grasland). Op de topografisch-militaire kaart uit circa 1900 (afb. 5) en latere topografische kaarten (1910-1949) is er nog weinig veranderd. Pas op kaarten uit de jaren '40/'50 van de vorige eeuw breid Woerden zich uit en worden omringende gebieden bebouwd. Het plangebied zelf wordt tussen de jaren '60 en '70 bebouwd.

Mogelijke verstoringen

Het gebied is tot na de jaren '60/'70 van de vorige eeuw vrijwel uitsluitend in gebruik geweest voor de landbouw, en dan voornamelijk als weiland. Binnen het plangebied zijn in elk geval enkele gedempte sloten (vroegere perceelgrenzen) bekend (zie afb. 6). Mogelijk kan door ploegen het bodemprofiel enigszins zijn verstoord. Tijdens de periode van de baksteen- en dakpannenindustrie zijn veel percelen langs de rivieren afgeticheld. Mogelijk is hiervan ook sprake in het plangebied. Hierna is het onderzoeksgebied intensief bebouwd geraakt. De bebouwing kan het plangebied verder verstoord hebben.

Afbeelding 6. Het plangebied (rood kader) op een kaart met gedempte sloten (blauwe lijnen), welke bevestigd zijn door eerder booronderzoek. Bron: Omgevingsdienst regio Utrecht.

2.2 Bekende waarden

2.2.1 Archeologische waarden

Gegevens uit ARCHIS: AMK-terreinen (bijlage 3a)

Binnen het plangebied zijn geen AMK-terreinen bekend.

In de directe omgeving (binnen 1 km in de omtrek) zijn wel enkele AMK-terreinen bekend. Dit betreffen het oude centrum van Woerden met nederzettingssporen (castellum met kampdorp, legerplaats en wachtpost uit de Romeinse tijd en nederzettingssporen uit de middeleeuwen - nieuwe tijd; AMK-terrein 2204) met een zeer hoge archeologische waarde, de oude stadskern van Woerden uit de late middeleeuwen - nieuwe tijd (AMK-terrein 11937) van hoge archeologische waarde en het kerkplein van Woerden met nederzettingssporen uit de Romeinse tijd - nieuwe tijd (AMK-terrein 16916) met een zeer hoge archeologische waarde (beschermde).

Gegevens uit ARCHIS: archeologische waarnemingen (bijlage 3b)

In het plangebied zelf zijn geen waarnemingen bekend. In de directe omgeving (binnen 1 km in de omtrek) zijn enkele waarnemingen bekend. De meeste waarnemingen in de omgeving van het plangebied liggen in de stadskern van Woerden en/of op de stroomgordels. Het betreffen voornamelijk losse vondsten uit de Romeinse tijd - nieuwe tijd (met de nadruk op Romeinse tijd), veelal gerelateerd aan bovenstaande AMK-terreinen.

Gegevens uit ARCHIS: eerdere onderzoeken

In het plangebied zelf is nog niet eerder archeologisch onderzoek uitgevoerd. In de omgeving van het plangebied (binnen 1 km in de omtrek) zijn enkele archeologische onderzoeken uitgevoerd, onder andere door Oranjewoud BV⁷. Uit deze onderzoeken is gebleken dat rondom het plangebied nederzettingssporen aanwezig zijn uit de Romeinse tijd en de (late) middeleeuwen - nieuwe tijd.

2.2.2 Ondergrondse bouwhistorische waarden

In de database van KICH staat geen aanvullende informatie betreffende het plangebied.

2.3 Archeologische verwachting

2.3.1 Bestaande verwachtingskaarten

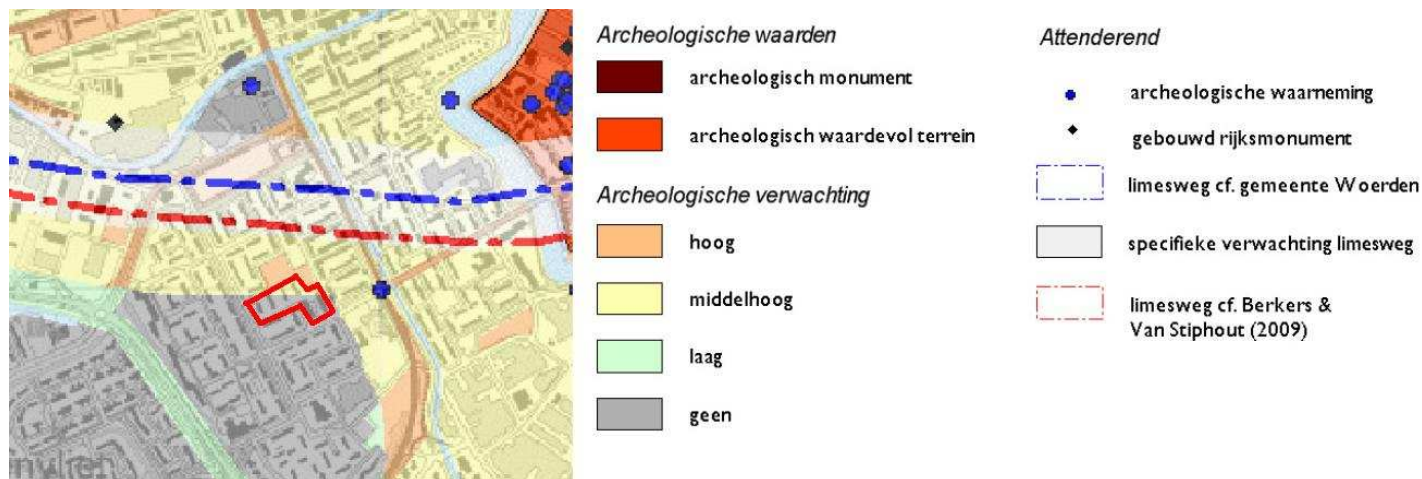
Gemeentelijke verwachtingskaart

Op de gemeentelijke waardenkaart⁸ ligt het plangebied grotendeels in een zone zonder verwachting. Het noordelijk deel valt echter net binnen een zone met een middelhoge archeologische verwachting en een zone met een hoge archeologische verwachting (afb. 7). Op een aparte maatregelenkaart (afb. 8) is te zien dat binnen het plangebied grotendeels geen maatregelen hoeven te worden genomen met betrekking tot archeologie, maar dat in het noordelijke deel een archeologisch beleid geldt met categorie 3 en categorie 4. Deze beleidscategorieën omvatten de categorie middelhoge archeologische verwachting van de Archeologische waarden- en verwachtingenkaart. Het betreft oudere, dieper gelegen stroomgordels en crevassen in de ondergrond, met een middelhoge kans op het aantreffen van archeologische waarden (vroeg en late prehistorie) en mogelijk (gedeeltelijk?) verstoorte terreinen van hoge verwachting, gelegen op de oeverwal van de Oude Rijn. De beleidsdoelstelling voor deze categorie is archeologisch vooronderzoek om de archeologische verwachting nader te specificeren, maar dan alleen bij grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen en bodemingrepen. Vervolgens wordt besloten of nader onderzoek nodig is, dan wel plaanpassing of vrijgave van het gebied. Dit wordt juridisch-planologisch verankerd via het bestemmingsplan (vergunningplichtige ingrepen en onderzoekseisen).

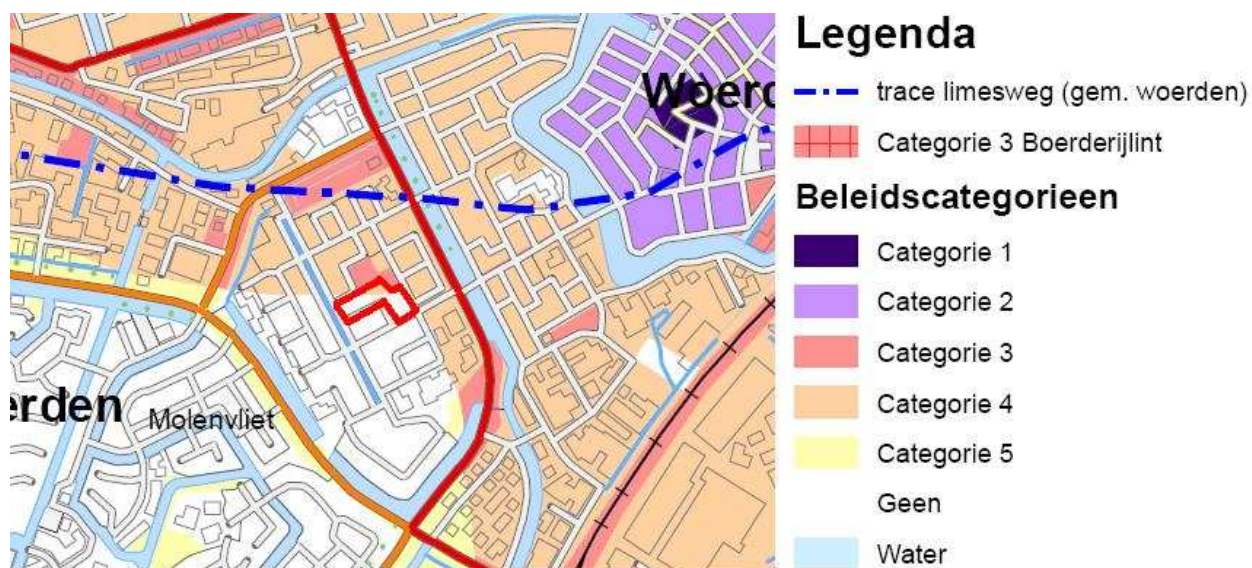
⁷ ter plaatse van de Kromwijkkerkade (Van der Haar & Teekens, 2011), Stationsplein-Noord (Teekens, 2011) en rioolpersleiding (Vossen & Tolsma, 2009 en Van der Haar, Tolsma & Vissinga, 2010).

⁸ Alkemade, Brugman, Gouw, Klerks & Visser, 2010.

Daarbij is er een onderzoekseis indien de oppervlakte van het plangebied groter is dan 1.000 m² en de bodemingreep dieper gaat dan 1 m -mv. In het geval van het plangebied geldt dat voor het noordelijke deel (van circa 3.000 m²) archeologisch onderzoek nodig is.

Afbeelding 7. Het plangebied (rood kader) op de archeologische waardenkaart van gemeente Woerden. Bron: gemeente Woerden.

Afbeelding 8. Het plangebied (rood kader) op de archeologische maatregelenkaart van gemeente Woerden. Bron: gemeente Woerden.

2.3.2 *Gespecificeerde archeologische verwachting*

Datering

Afgaande op de datering van de binnen het plangebied gelegen stroomruggen zouden in principe vindplaatsen vanaf de het neolithicum kunnen worden verwacht, maar aangezien er in de wijdere omgeving vooralsnog geen vindplaatsen uit de periode neolithicum - bronstijd zijn aangetoond, worden met name vindplaatsen verwacht uit de (late) ijzertijd en de Romeinse tijd en de middeleeuwen - nieuwe tijd. Mogelijk zijn vindplaatsen uit eerdere perioden verspoeld. Wel is er een Vlaardingencultuur-vindplaats ter plaatse van de Cattenbroekerplas (ten zuidoosten van binnenstad Woerden, tegen de A12 aan).

Complextype

Neolithicum - nieuwe tijd: de complextypen die kunnen worden verwacht hangen samen met sedentaire bewoning, begraving en agrarische activiteiten (zoals veenontginning).

Omvang

De omvang van eventuele archeologische resten kan variëren van een puntvondst tot een nederzettingsterrein van vijftig tot enkele duizenden vierkante meters.

Diepteligging

De archeologische resten worden vanaf het maaiveld tot in de onverstoorde C-horizont verwacht.

Locatie

In principe kunnen met name ter plaatse van de stroomruggen en de flanken daarvan archeologische resten worden aangetroffen. De kans op het aantreffen van archeologische resten daarbuiten wordt klein geacht.

Uiterlijke kenmerken

Neolithicum - nieuwe tijd: naast de aanwezigheid van een donkergekleurde, veelal fosfaatrijke vondstlaag zullen op nederzettingsterreinen grondsporen (paalkuilen, greppels, houten structuren, waterputten, afvalkuilen) voorkomen en vondstmateriaal, met name bestaande uit aardewerk, (verbrand) dierlijk en menselijk bot, huttenleem, metalen objecten en (in het geval van een Romeinse villa of 'villa-achtige' structuur of mogelijke stenen bebouwing van het kampdorp) bouw materiaal in de vorm van tufsteen, baksteen en dakpannen, kalkmortel, dakpannen, vensterglas etc. De Limes heeft zich niet ver van het plangebied bevonden (ten noorden hiervan). Gerelateerd aan deze vroegere grens kunnen zich vlak bij of in het plangebied begraafplaatsen, wachttorens en/of bewoning langs de weg bevinden.

Op de kleigronden zijn metalen objecten en organische materialen (met name bot; in mindere mate hout) vaak goed geconserveerd. Agrarische activiteiten kenmerken zich door ploegsporen en perceelbegrenzing (gedempte sloten).

Mogelijke verstoringen

Zie paragraaf 2.1.1

2.4 Conclusies en advies voor vervolgonderzoek

Uit bovenstaande is gebleken dat het plangebied in het westelijk rivierengebied ligt en dat het plangebied geomorfologisch uit een vlakte ontstaan door afgraving of egalisatie binnen een rivierkomvlakte bestaat, met bodemkundig gezien kalkloze poldervaaggronden van zware klei. Binnen het plangebied worden resten verwacht uit de (late) ijzertijd en de Romeinse tijd (maar neolithicum en bronstijd kunnen niet volledig worden uitgesloten) en de middeleeuwen - nieuwe tijd, samenhangend met oudere, dieper gelegen stroomgordels en crevasses in de ondergrond en/of de oeverwal van de Oude Rijn. De (middel)hoge verwachting geldt alleen als er sprake is van een (deels) intacte oeverafzettingen. Verwacht wordt dat de bodem binnen het plangebied is verstoord door licht agrarisch grondgebruik. Tevens wordt verwacht dat binnen het plangebied afticheling heeft plaatsgevonden en dat de latere bebouwing de bodem verstoord heeft.

Op basis van bovenstaande gegevens wordt geadviseerd om binnen het plangebied in het noordelijke deel (circa 3.000 m²) een archeologisch inventariserend veldonderzoek door middel van boringen, verkennende fase, uit te voeren. Indien bij het verkennend booronderzoek oever- en/of beddingafzettingen worden aangetroffen kan aansluitend een karterend booronderzoek worden uitgevoerd. Dit karterende onderzoek dient zich te richten op het vaststellen van de aan- of afwezigheid van archeologische resten in het plangebied.

Voor aanvang van het inventariserend veldonderzoek dient een Plan van Aanpak te worden opgesteld, welke ter goedkeuring moet worden voorgelegd aan de bevoegde overheid (gemeente Woerden).

BO en IVO-O Berberisstraat te Woerden

Projectnr. 247747
november 2012, revisie 00

3 Veldonderzoek

3.1 Doel- en vraagstelling

Het doel van het inventariserend veldonderzoek is het toetsen van de archeologische verwachting, zoals deze op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek is opgesteld.

Het onderhavige uitgevoerde onderzoek betreft een inventariserend veldonderzoek door middel van boringen, karterende fase. Een karterend onderzoek heeft als doel het in kaart brengen van eventuele verstoringen in de bodem, het verkrijgen van inzicht in de bodemopbouw van het gebied en het bepalen van de aan- of afwezigheid van archeologische vindplaatsen.

Het onderzoek dient antwoord te geven op de volgende vragen:

- Wat is de bodemopbouw en zijn er aanwijzingen voor bodemverstoringen?
- Is er binnen het plangebied een vindplaats aanwezig en/of zijn er archeologische indicatoren aangetroffen die hierop kunnen wijzen? Zo ja, wat is de aard, conserveringstoestand en datering van deze indicatoren/vindplaats?
- Indien archeologische lagen aanwezig zijn; op welke diepte bevinden deze zich en wat is de maximale diepte?
- Waaruit bestaat of bestaan deze archeologische laag of lagen?
- In welke mate wordt een eventueel aanwezige vindplaats verstoord door realisatie van geplande bodemingrepen?
- Hoe kan deze verstoring door planaanpassing tot een minimum worden beperkt?
- In welke mate stemmen de resultaten van het veldwerk overeen met de verwachtingen van de bureaustudie?
- Wat zijn de aanbevelingen? Is nader onderzoek noodzakelijk? En zo ja, waaruit kan deze bestaan?

3.2 Onderzoekopzet en werkwijze

Datum uitvoering	31 augustus 2012
Veldteam	I.N. Kaptein (KNA-archeoloog), W. van Leusden (veldtechnicus).
Weersomstandigheden	Regenachtig, bewolkt, circa 18 °C.
Boortype	Edelman, diameter 7/10 cm.
Positionering boringen (boorgrid)	Zes boringen zoveel mogelijk in een raai om de 5 m over het midden van het plangebied (zie kaart 247747-S1 in de kaartenbijlage).
Oriëntatie grid t.o.v. geo-morfologie/paleo-landschap	N.v.t.
Wijze inmeten boringen	GPS in psion
Overige toegepaste methoden	N.v.t.
Wijze onderzoek / beschrijving boorkolom	NEN 5104 en ASB.
Verzamelmwijze archeologische indicatoren	Doorwoelen en visuele inspectie.
Bemonstering	N.v.t.
Vondstzichtbaarheid aan oppervlak	Op het verharde deel en in de perken was de vondstzichtbaarheid aan het oppervlak nihil.
Omschrijving oppervlaktekartering	N.v.t.

3.3 Resultaten

Voor een overzicht van de boringen wordt verwezen naar de boorprofielen in Bijlage 4 en de situatiekaart in de kaartenbijlage.

Er zijn in totaal 6 boringen gezet; boringen 3 en 4, in het midden van het plangebied, moesten worden gestaakt wegens ondoordringbaar puin (puin en grind) in de geroerde kleilaag. De overige boringen zijn doorgezet tot 2 m -mv; boring 1 tot 4 m -mv.

3.3.1 Bodemopbouw

Van boven naar beneden bestaat de bodem binnen het plangebied uit een gemiddeld 0,25 m dikke opgebrachte laag zand op een puinhoudende kleilaag tot maximaal 1,2 m -mv. Onder de puinhoudende kleilaag ligt een natuurlijke kleilaag die naar beneden toe steeds veniger wordt en gelaagd is. Er zijn geen oever- of beddingafzettingen aangetroffen. De natuurlijke kleilaag vanaf circa 1 m -mv is aangeboord betreft komafzettingen, afgezet vanuit de Linschoten stroomgordel en/of de Oude Rijn.

3.3.2 Archeologie

In de puinlaag die tot 1 m -mv reikt zitten brokjes baksteen die op zijn vroegst middeleeuws zijn en waarschijnlijk van elders zijn aangevoerd als opvulling/egalisering bij de bouw van de woonwijk in de jaren '60 van de twintigste eeuw. In boring 2 is op een diepte van 1,8 m -mv in een natuurlijke iets venige en gelaagde kleilaag een brok baksteen of tegel aangetroffen, waarschijnlijk niet ouder dan (vroeg) middeleeuwen, maar een Romeinse datering kan niet worden uitgesloten. Vanwege de verwerking van het fragment (sterk afgerond) en het feit dat het in komafzettingen is aangetroffen, wijst erop dat het fragment is verspoeld en niet meer in de oorspronkelijke context lag.

4 Conclusies en advies

4.1 Conclusies

Aan de hand van de resultaten van het uitgevoerde bureau- en veldonderzoek, kunnen de volgende antwoorden worden geformuleerd op de in hoofdstuk 3 genoemde onderzoeksvragen:

- *Wat is de bodemopbouw en zijn er aanwijzingen voor bodemverstoringen?*
De bodem in het plangebied bestaat van boven naar beneden uit een gemiddeld 0,25 m dikke opgebrachte laag zand op een puinhoudende kleilaag tot maximaal 1,2 m -mv op een natuurlijke, gelaagde kleilaag met veenresten. Er zijn geen oever- of beddingafzettingen aangetroffen. De natuurlijke kleilaag vanaf ca. 1 m -mv is aangeboord betreft komafzettingen, afgezet vanuit de Linschoten stroomgordel en/of de Oude Rijn.
- *Is er binnen het plangebied een vindplaats aanwezig en/of zijn er archeologische indicatoren aangetroffen die hierop kunnen wijzen? Zo ja, wat is de aard, conserveringstoestand en datering van deze indicatoren/vindplaats?*
Binnen het plangebied is geen vindplaats aangetroffen. Het puin in de verstoorde kleilaag is niet ouder dan middeleeuws en komt waarschijnlijk niet van de locatie zelf. De in boring 2 op een diepte van 1,8 m -mv aangetroffen baksteen of tegel is waarschijnlijk verspoeld en van elders aangevoerd.
- *Indien archeologische lagen aanwezig zijn; op welke diepte bevinden deze zich, wat is de spreiding en wat is de maximale diepte?*
N.v.t.: er is geen archeologische laag aangetroffen.
- *Waaruit bestaat of bestaan deze archeologische laag of lagen? Zijn de lagen nog intact?*
N.v.t.: er is geen archeologische laag aangetroffen.
- *In welke mate wordt een eventueel aanwezige vindplaats verstoord door realisatie van geplande bodemingrepen?*
N.v.t.: er is geen archeologische laag aangetroffen.
- *Hoe kan deze verstoring door planaanpassing tot een minimum worden beperkt?*
N.v.t.: er is geen archeologische laag aangetroffen.
- *In welke mate stemmen de resultaten van het veldwerk overeen met de verwachtingen van de bureaustudie?*
In het bureauonderzoek werd verwacht dat zich binnen het plangebied met name vindplaatsen kunnen bevinden uit de (late) ijzertijd en de Romeinse tijd en de middeleeuwen - nieuwe tijd. Deze zullen zijn gesitueerd op oeverafzettingen van de Linschoten stroomrug of de Oude Rijn. Het booronderzoek heeft evenwel geen oeverafzettingen aangetoond.
- *Wat zijn de aanbevelingen? Is nader onderzoek noodzakelijk? En zo ja, waaruit kan deze bestaan?*
Zie paragraaf 4.2 hieronder.

4.2 (Selectie)advies

Het verkennend veldonderzoek heeft aangetoond dat het plangebied tot op een diepte van 1,2 m -mv verstoord is (opgebracht klei- en puinpakket) en verder alleen uit natuurlijke kleilagen bestaat. De bodem binnen het plangebied bestaat uit natuurlijke afzettingen van de Linschoten of de Oude Rijn. In geen van de keilagen zijn archeologische indicatoren aangetroffen die iets kunnen zeggen over het plangebied. Binnen het plangebied wordt geen vindplaats meer verwacht.

Naar aanleiding van de resultaten van het onderzoek wordt geadviseerd om de het plangebied vrij te geven wat betreft archeologie.

Ook voor vrijgegeven (delen van) plangebieden bestaat altijd de mogelijkheid dat er tijdens graafwerkzaamheden toch losse sporen en vondsten worden aangetroffen. Het betreft dan vaak kleine sporen of resten die niet door middel van een booronderzoek kunnen worden opgespoord. Op grond van artikel 53 van de Monumentenwet 1988 dient zo spoedig mogelijk melding te worden gemaakt van de vondst bij de Minister (de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed: ARCHISmeldpunt, telefoon 033-4227682). Een vondstmelding bij de gemeentelijk of provinciaal archeoloog kan ook.

Ingenieursbureau Oranjewoud B.V.
Heerenveen, november 2012

Literatuur en geraadpleegde bronnen

- Alkemade, M., B. Brugman, M. Gouw, K. Klerks & C. Visser, 2010: *Archeologische beleidskaart gemeente Woerden. Ontwikkeld in samenwerking met de gemeenten Lopik, Montfoort en Oudewater* (Vestigia-rapport V670). Vestigia, Amersfoort.
- Barends et. al., 1986: *Het Nederlandse landschap. Een historisch-geografische benadering*. Uitgeverij Matrijs, Utrecht.
- Berendsen, H.J.A. 2008 (5^e druk): *De vorming van het land. Inleiding in de geologie en geomorfologie*. Van Gorcum, Assen.
- Berendsen, H.J.A. 2000 (2^e druk): *Landschappelijk Nederland*. Van Gorcum, Assen.
- Berendsen, H.J.A. & E. Stouthamer. 2001: *Paleogeographic development of the Rhine-Meuse Delta, The Netherlands*. Van Gorcum, Assen.
- Berkel, G. van & K. Samplonius, 2006: *Nederlandse plaatsnamen, herkomst en historie*. Het Spectrum, Houten.
- Blijdenstijn, R. 2005: *Tastbare Tijd, cultuurhistorische atlas van de provincie Utrecht*. Provincie Utrecht, PlanPlan
- Es, J. van & S. Van Ginkel-Meester, 2000. *Woerden, geschiedenis en architectuur*. Uitgeverij Kerckebosch BV Zeist/Spou-Utrecht.
- Es, W. van, H. Sarfatij & P.J. Woltering, 1988: *Archeologie in Nederland, de rijkdom van het bodemarchief*. Meulenhoff Informatief, Amsterdam / ROB, Amersfoort.
- Haar, L.J. van der & P.C. Teekens, 2011: *Bureauonderzoek en karterend booronderzoek woningcomplex Kormwijkerkade, Woerden (Utrecht)* (Archeologische Rapporten Oranjewoud 2011/69). Oranjewoud, Heerenveen.
- Haar, L.J. van der, J. Tolsma & A. Vissinga, 2010: *Inventariserend veldonderzoek (karterende fase) rioolpersgemaal Pinkepad en persleiding richting rwzi Woerden (gemeente Woerden)* (Archeologische Rapporten Oranjewoud 2010/61). Oranjewoud, Heerenveen.
- Koomen, A.J.M. & G.J. Maas, 2004: *Geomorfologische Kaart Nederland (GKN). Achtergronddocument bij het landsdekkende digitale bestand* (Alterra-rapport 1039). Alterra, Wageningen.
- Kuiper, M. 2006/2007: *Atlas van Topografische kaarten Nederland 1955 -1965*. Uitgeverij 12 Provinciën, Landsmeer.
- Mulder, F.J. de, M.C. Geluk, I.L. Ritsema, W.E. Westerhoff & T.E. Wong (eds), 2003: *De ondergrond van Nederland*. Wolters-Noordhoff, Groningen/Houten.
- Pater, B.C. de & B. Schoenmaker, 2005: *Grote atlas van Nederland 1930-1950*. Asia Major, Zierikzee.
- Stiboka, 1969: *Bodemkaart van Nederland (schaal 1:50.000). Toelichting bij kaartblad 31 West Utrecht*. Stichting voor Bodemkartering, Wageningen.
- Teekens, P.C. 2011: *Inventariserend Veldonderzoek door middel van boringen (aanvullend karterende fase) plangebied Fietsenstalling Stationsplein-Noord te Woerden* (Archeologische Rapporten Oranjewoud 2011/136). Oranjewoud, Heerenveen.

Tol, A. , P. Verhagen & M. Verbruggen, 2006: *Leidraad inventariserend veldonderzoek; Deel: karterend booronderzoek*. SIKB.

Tol, A. & P. Verhagen, 2004: Optimale en standaard boormethoden. In: A. Tol e.a. *Prospectief boren. Een studie naar de betrouwbaarheid en toepasbaarheid van booronderzoek in de prospectiearcheologie* (RAAP-rapport 1000). RAAP, Amsterdam, p. 63-81.

Uitgeverij Nieuwland, 2006: Grote Historische topografische Atlas van Utrecht, circa 1905, schaal 1: 25.000. Uitgeverij Nieuwland, Tilburg.

Vossen, I.M.J. & J. Tolsma, 2009: *Bureauonderzoek rioolpersgemaal Pinkepad en persleiding richting rwzi Woerden te Woerden* (Archeologische Rapporten Oranjewoud 2009/133). Oranjewoud, Heerenveen.

Kaarten

Topografische kaart 1:25000
Bodemkaart van Nederland, 1:50000, kaartblad 31 West
Minuutplan gemeente Woerden

Internet

<http://archis2.archis.nl/archisii/html/index.html>
<http://watwaswaar.nl/>
<http://www.ahn.nl/>
<http://www.bodemdata.nl/>
<http://www.kich.nl/>
<http://www.plaatsengids.nl/>
<https://kadata.kadaster.nl/>

Bijlage 1: Archeologische perioden

Bijlage 1: Archeologische perioden

Als bijlage op de resultaten en verzamelde gegevens wordt hieronder een algemene ontwikkeling van de bewonersgeschiedenis in Nederland geschetst.

Gedurende het **paleolithicum** (300.000-8800 voor Chr.) hebben moderne mensen (*homo sapiens*) onze streken tijdens de warmere perioden wel bezocht, doch sporen uit deze periode zijn zeldzaam en vaak door latere omstandigheden verstoord. De mensen trokken als jager-verzamelaars rond in kleine groepen en maakten gebruik van tijdelijke kampementen. De verschillende groepen jager-verzamelaars exploiteerden kleine territoria, maar verbleven, afhankelijk van het seizoen, steeds op andere locaties.

In het **mesolithicum** (8800-4900 voor Chr.) zette aan het begin van het Holoceen een langdurige klimaatsverbetering in. De gemiddelde temperatuur steeg, waardoor geleidelijk een bosvegetatie tot ontwikkeling kwam en de variatie in flora en fauna toenam. Ook in deze periode trokken de mensen als jager-verzamelaars rond. Voorwerpen uit deze periode bestaan voornamelijk uit voor de jacht ontworpen vuurstenen spitsjes.

De hierop volgende periode, het **neolithicum** (5300-2000 voor Chr.), wordt gekenmerkt door een overschakeling van jager-verzamelaars naar sedentaire bewoners, met een volledig agrarische levenswijze. Deze omwenteling ging gepaard met een aantal technische en sociale vernieuwingen, zoals huizen, geslepen bijlen en het gebruik van aardewerk. Door de productie van overschot kon de bevolking gaan groeien en die bevolkingsgroei had tot gevolg dat de samenleving steeds complexer werd. Uit het neolithicum zijn verschillende grafmonumenten bekend, zoals hunebedden en grafheuvels.

Het begin van de **bronstijd** (2000-800 voor Chr.) valt samen met het eerste gebruik van bronzen voorwerpen, zoals bijlen. Het gebruik van vuursteen was hiermee niet direct afgelopen. Vuursteenmateriaal uit de bronstijd is meestal niet goed te onderscheiden van dat uit andere perioden. Het aardewerk is over het algemeen zeldzaam. De grafheveltraditie die tijdens het neolithicum haar intrede deed werd in eerste instantie voortgezet, maar rond 1200 voor Chr. vervangen door begravingen in urnenvelden. Het gaat hier om ingegraven urnen met crematieresten waar overheen kleine heuveltjes werden opgeworpen, eventueel omgeven door een greppel.

In de **ijzertijd** (800-12 voor Chr.) werden de eerste ijzeren voorwerpen gemaakt. Ten opzichte van de bronstijd traden er in de aardewerktraditie en in het gebruik van vuursteen geen radicale veranderingen op. De mensen woonden in verspreid liggende hoeven of in nederzettingen van enkele huizen. Op de hogere zandgronden ontstonden uitgebreide omwalde akkercomplexen (*celtic fields*). In deze periode werden de kleigebieden ook in gebruik genomen door mensen afkomstig van de zandgebieden. Opvallend zijn de verschillen in materiële welstand. Er zijn zogenaamde vorstengraven bekend in Zuid-Nederland, maar de meeste begravingen vonden plaats in urnenvelden.

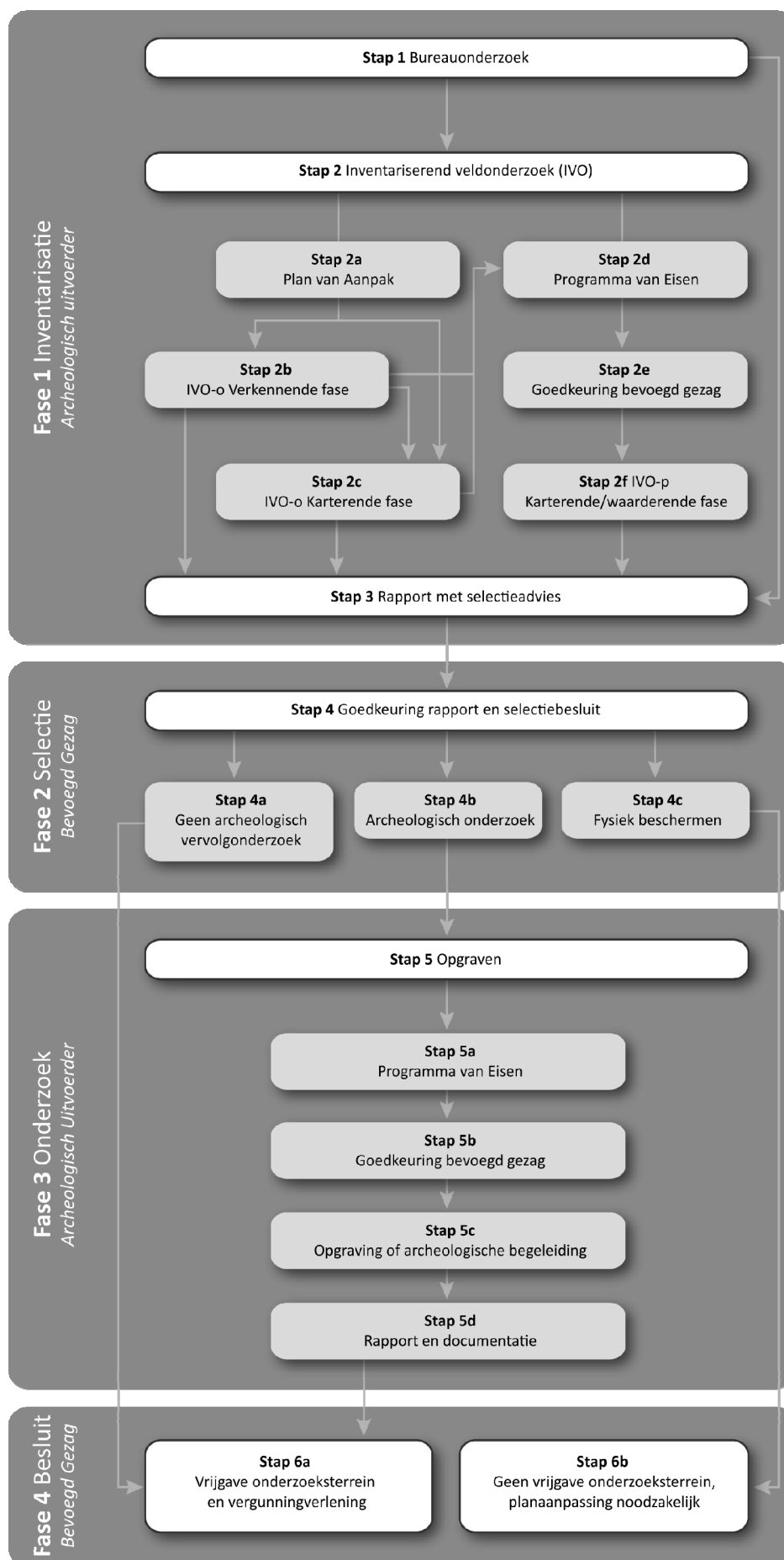
Met de **Romeinse tijd** (12 voor Chr. tot 450 na Chr.) eindigt de prehistorie en begint de geschreven geschiedenis. In 47 na Chr. werd de Rijn definitief als rijksgrens van het Romeinse Rijk ingesteld. Ter controle van deze zogenaamde *limes* werden langs de Rijn *castella* (militaire forten) gebouwd. De inheems leefwijze handhaafde zich wel, ook al werd de invloed van de Romeinen steeds duidelijker in soorten aardewerk (o.a. gedraaid) en een betere infrastructuur. Onder meer ten gevolge van invallen van Germaanse stammen ontstond er instabiliteit wat uiteindelijk leidde tot het instorten van de grensverdediging langs de Rijn.

Over de **middeleeuwen** (450-1500 na Chr.), en met name de vroege middeleeuwen (450-1000 na Chr.), zijn nog veel zaken onbekend. Archeologische overblijfselen zijn betrekkelijk schaars. De politieke macht was na het wegvallen van de Romeinen in handen gekomen van regionale en lokale hoofdlieden. Vanaf de 10^e eeuw ontstaat er weer enige stabiliteit en is een toenemende feodalisering zichtbaar. Door bevolkingsgroei en gunstige klimatologische omstandigheden werd in deze periode een begin gemaakt met het ontginnen van bos, heide en veen. Veel van onze huidige steden en dorpen dateren uit deze periode.

De hierop volgende periode 1500 – heden wordt aangeduid als **nieuwe tijd**.

Bijlage 2: Archeologische Monumentenzorg (AMZ)

- schematisch overzicht AMZ
- verklarende woordenlijst AMZ

Verklarende woordenlijst Archeologische Monumentenzorg (AMZ)

Archeologische begeleiding (STAP 5c)

Een archeologische begeleiding wordt uitgevoerd wanneer proefsleuven of een opgraving niet mogelijk zijn door bijvoorbeeld civieltechnische beperkingen.

Archeologische indicatoren

Hiermee worden aanwijzingen in de bodem bedoeld die duiden op menselijke activiteiten in het verleden, zoals aardewerkscherven, houtskool, botmateriaal, vondstlagen, etc.

Archis

Archeologisch informatiesysteem voor Nederland. Een digitale databank met gegevens over archeologische vindplaatsen en terreinen.

Bureauonderzoek (STAP 1)

Het bureauonderzoek is een rapportage waarin een gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel wordt opgesteld aan de hand van geomorfologische en bodemkaarten, de Archeologische Monumentenkaart (AMK), het Archeologisch Informatiesysteem (ARCHIS), historische kaarten en archeologische publicaties.

Fysiek beschermen (STAP 4c)

De archeologische resten blijven in de bodem behouden door bijvoorbeeld planaanpassingen.

Geofysisch onderzoek

Meetapparatuur brengt archeologische verschijnselen in de bodem driedimensionaal in kaart zonder te boren of te graven. Dit kan bijvoorbeeld door radar-, weerstandsonderzoek of elektromagnetische metingen.

Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel

Dit model geeft op detailniveau voor het plangebied aan wat aan archeologische vindplaatsen aanwezig kan zijn. Op basis van dit verwachtingsmodel wordt bepaald of een inventariserend veldonderzoek nodig is en wat de juiste methode is om eventueel aanwezige archeologische resten aan te tonen.

Inventariserend veldonderzoek (IVO) (STAP 2)

Tijdens een inventariserend veldonderzoek worden archeologische waarden in het veld geïnventariseerd en gedocumenteerd. Waar is wat in de bodem aanwezig? De inventarisatie kan bestaan uit een inventariserend veldonderzoek-overig (door middel van een booronderzoek, veldkartering en/of geofysisch onderzoek) en/of een inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven. Wat de beste methode is, hangt sterk af van de omstandigheden en de aard van de vindplaats.

Inventariserend veldonderzoek - overig (IVO-o) (STAP 2b of 2c)

Bij een Inventariserend veldonderzoek - overig door middel van boringen (IVO-o) worden boringen gezet door middel van een handboor of guts.

Inventariserend veldonderzoek -proefsleuven (IVO-p) (STAP 2f)

Proefsleuven zijn lange sleuven van twee tot vijf meter breed die worden aangelegd in de zones waar aanwijzingen zijn voor het aantreffen van archeologische vindplaatsen.

Inventariserend veldonderzoek (IVO) - Verkennende fase (STAP 2b)

Wanneer bij het bureauonderzoek onvoldoende gegevens beschikbaar zijn om een gespecificeerd verwachtingsmodel op te stellen, wordt een inventariserend veldonderzoek - verkennende fase uitgevoerd. In deze fase wordt onderzocht of de bodem nog intact is, wat de bodemopbouw is en hoe deze invloed heeft gehad op de locatiekeuze van de mens in het verleden. Het onderzoek is bedoeld om kansarme zones om archeologische resten aan te treffen uit te sluiten en kansrijke zones te selecteren voor vervolgonderzoek. Een verkennend onderzoek kent een relatief lage onderzoeksintensiteit en wordt meestal uitgevoerd door middel van boringen.

Inventariserend veldonderzoek (IVO) - Karterende fase (STAP 2c of 2f)

Tijdens een inventariserend veldonderzoek - karterende fase wordt het plangebied systematisch onderzocht op de aanwezigheid van archeologische sporen en/of vondsten. De intensiteit van onderzoek is groter dan in de

verkennende fase, bijvoorbeeld door een groter aantal boringen per hectare of door het aanleggen van proefsleuven.

Inventariserend veldonderzoek (IVO) - Waarderende fase (STAP 2f)

Tijdens de waarderende fase wordt aangegeven of de aangetroffen archeologische vindplaatsen behoudenswaardig zijn. Dat betekent dat de aard, omvang, datering, conservering en inhoudelijke kwaliteit van de vindplaats(en) wordt vastgesteld. Wanneer de waardering van de archeologische resten laag is, hoeft geen verder archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd. Het plangebied wordt 'vrijgegeven'. Wanneer de resten behoudenswaardig zijn, wordt in eerste instantie behoud in situ (ter plekke in de bodem) nagestreefd. Wanneer dit door de voorgenomen ontwikkelingen niet mogelijk is, wordt vervolgonderzoek uitgevoerd in de vorm van een opgraving of archeologische begeleiding. Vaak wordt deze fase gecombineerd uitgevoerd met het inventariserend veldonderzoek karterende fase.

Opgraving (STAP 5c)

Wanneer door de toekomstige ontwikkelingen aanwezige archeologische resten in de bodem niet behouden kunnen worden, wordt een opgraving uitgevoerd. Tijdens de opgraving worden archeologische resten gedocumenteerd, gefotografeerd en bestudeerd. Hierdoor wordt informatie over het verleden zo goed mogelijk vastgelegd en behouden.

Plan van Aanpak (PvA) (STAP 2a)

Voor een booronderzoek is een Plan van Aanpak (PvA) noodzakelijk. Het PvA beschrijft hoe het veldwerk wordt uitgevoerd en uitgewerkt.

Programma van Eisen (PvE) (STAP 2d of 5a)

Voor het uitvoeren van een inventariserend veldonderzoek - proefsleuven, archeologische begeleiding of opgraving is een Programma van Eisen (PvE) noodzakelijk. Het PvE beschrijft het doel, vraagstelling en uitvoeringsmethode van het archeologisch onderzoek. Dit document wordt beschouwd als basisdocument voor archeologisch veldonderzoek waarmee de inhoudelijke kwaliteit gewaarborgd wordt. Het PvE wordt goedgekeurd door het bevoegd gezag (gemeente, provincie of het rijk).

Quickscan

In een quickscan wordt geïnventariseerd of en waar archeologisch onderzoek moet worden uitgevoerd.

Selectieadvies (STAP 3)

In het selectieadvies wordt op archeologisch inhoudelijke argumenten het advies gegeven welke delen van het plangebied vrijgegeven kunnen worden voor verdere ontwikkeling en welke delen behouden of opgegraven moeten worden.

Selectiebesluit (STAP 4)

De bevoegde overheid (gemeente, provincie of soms het rijk) geeft op basis van het selectieadvies aan welke maatregelen genomen worden. De bevoegde overheid kan van het selectieadvies afwijken indien zij dat nodig acht.

Veldkartering

Bij een veldkartering wordt het plangebied systematisch belopen om archeologische oppervlaktevondsten te verzamelen.

Bijlage 3a: AMK-terreinen uit ARCHIS II

monumentnr.	2204		
waarde	Terrein van zeer hoge archeologische waarde		
kaartblad + volgnr.	31G 016	complextype	Kampdorp
provincie	Utrecht	datering van	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
plaats	Woerden	datering tot	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
gemeente	Woerden	complextype	Legerplaats
toponiem	CENTRUM; ORANJESTRAAT; HOGE WOERD	datering van	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
coordinaten	120430 455352	datering tot	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
		complextype	Nederzetting, onbepaald
		datering van	Middeleeuwen vroeg: 450 - 1050 nC
		datering tot	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
monumentnr.	11936		
waarde	Terrein van hoge archeologische waarde		
kaartblad + volgnr.	31G 028	complextype	Kasteel
provincie	Utrecht	datering van	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
plaats	Woerden	datering tot	Nieuwe tijd: 1500 - 1950
gemeente	Woerden		
toponiem	CENTRUM; RIJNSTRAAT		
coordinaten	120789 455317		
monumentnr.	11937		
waarde	Terrein van hoge archeologische waarde		
kaartblad + volgnr.	31G 034	complextype	Stad
provincie	Utrecht	datering van	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
plaats	Woerden	datering tot	Nieuwe tijd: 1500 - 1950
gemeente	Woerden		
toponiem	CENTRUM		
coordinaten	120633 455512		

Bijlage 3b: Waarnemingen uit ARCHIS II

waarnemingsnr.	7944		
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>type vindplaats</i>	Onbekend
<i>plaats</i>	Woerden	<i>datering van</i>	<i>tot</i>
<i>gemeente</i>	Woerden	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
<i>toponiem</i>	RIJNSTRAAT 63 65	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
<i>coördinaten</i>	120740 455630		
<i>vondstomstandigheden</i>	Niet-archeologisch: onbepaald		
<i>OM-nr.</i>	-1		
<i>vondstdatum</i>	1981		
waarnemingsnr.	22119		
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>type vindplaats</i>	Onbekend
<i>plaats</i>	Woerden	<i>datering van</i>	<i>tot</i>
<i>gemeente</i>	Woerden	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
<i>toponiem</i>	ORANJESTRAAT	Romeinse tijd vroeg B: 25 - 70 nC	Romeinse tijd midden B: 150 - 270 nC
<i>coördinaten</i>	120380 455250	Romeinse tijd vroeg B: 25 - 70 nC	Romeinse tijd midden A: 70 - 150 nC
<i>vondstomstandigheden</i>	Niet-archeologisch: graafwerk	Romeinse tijd midden: 70 - 270 nC	Romeinse tijd midden: 70 - 270 nC
<i>OM-nr.</i>	-1	Romeinse tijd midden A: 70 - 150 nC	Romeinse tijd midden B: 150 - 270 nC
<i>vondstdatum</i>	1988	Romeinse tijd midden B: 150 - 270 nC	Romeinse tijd midden B: 150 - 270 nC
		<i>type vindplaats</i>	Scheepvaart
		<i>datering van</i>	<i>tot</i>
		Romeinse tijd midden B: 150 - 270 nC	Romeinse tijd midden B: 150 - 270 nC
waarnemingsnr.	22914		
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>type vindplaats</i>	Legerplaats
<i>plaats</i>	Woerden	<i>datering van</i>	<i>tot</i>
<i>gemeente</i>	Woerden	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
<i>toponiem</i>	GASFABRIEK		
<i>coördinaten</i>	120450 455180		
<i>vondstomstandigheden</i>	Niet-archeologisch: graafwerk		
<i>OM-nr.</i>	-1		
<i>vondstdatum</i>	1988		
waarnemingsnr.	23420		
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>type vindplaats</i>	Legerplaats
<i>plaats</i>	Woerden	<i>datering van</i>	<i>tot</i>
<i>gemeente</i>	Woerden	Romeinse tijd vroeg B: 25 - 70 nC	Romeinse tijd vroeg B: 25 - 70 nC
<i>toponiem</i>		Romeinse tijd midden A: 70 - 150 nC	Romeinse tijd midden B: 150 - 270 nC
<i>coördinaten</i>	120000 455000	Romeinse tijd midden B: 150 - 270 nC	Romeinse tijd midden B: 150 - 270 nC
<i>vondstomstandigheden</i>	Niet-archeologisch: onbepaald		
<i>OM-nr.</i>	-1		
<i>vondstdatum</i>	1992		
waarnemingsnr.	24335		
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>type vindplaats</i>	Onbekend
<i>plaats</i>	Zegveldse Polder	<i>datering van</i>	<i>tot</i>
<i>gemeente</i>	Woerden	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
<i>toponiem</i>	POLDER OUDELAND EN TOURNOOISV		
<i>coördinaten</i>	119070 455690		
<i>vondstomstandigheden</i>	Niet-archeologisch: graafwerk		
<i>OM-nr.</i>	-1		
<i>vondstdatum</i>	1964		
waarnemingsnr.	26236		
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>type vindplaats</i>	Kasteel
<i>plaats</i>	Woerden	<i>datering van</i>	<i>tot</i>
<i>gemeente</i>	Woerden	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
<i>toponiem</i>	KASTEEL WOERDEN	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC	Nieuwe tijd: 1500 - heden
<i>coördinaten</i>	120800 455310	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
<i>vondstomstandigheden</i>	Archeologisch: opgraving	Nieuwe tijd B: 1650 - 1850 nC	Nieuwe tijd C: 1850 - heden
<i>OM-nr.</i>	-1		
<i>vondstdatum</i>	10-1986		

waarnemingsnr.	26240		
bron	ARCHIS	type vindplaats	Kerk
plaats	Woerden	datering van	<i>tot</i>
gemeente	Woerden		Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
toponiem	PETRUSKERK		Nieuwe tijd A: 1500 - 1650 nC
coördinaten	120480 455420		
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch: graafwerk		
OM-nr.	-1		
vondstdatum	1981		
waarnemingsnr.	26243		
bron	ARCHIS	type vindplaats	Infrastructuur, onbepaald
plaats	Woerden	datering van	<i>tot</i>
gemeente	Woerden		Romeinse tijd vroeg B: 25 - 70 nC
toponiem	GROENENDAAL/PETRUSKERK/KERKH	type vindplaats	Kerk
coördinaten	120480 455420	datering van	<i>tot</i>
vondstomstandigheden	Archeologisch: opgraving		Nieuwe tijd A: 1500 - 1650 nC
OM-nr.	-1	type vindplaats	Legerplaats
vondstdatum	25-08-1980	datering van	<i>tot</i>
			Romeinse tijd vroeg B: 25 - 70 nC
			Romeinse tijd vroeg B: 25 - 70 nC
			Romeinse tijd midden A: 70 - 150 nC
waarnemingsnr.	26244		
bron	ARCHIS	type vindplaats	Kerk
plaats	Woerden	datering van	<i>tot</i>
gemeente	Woerden		Middeleeuwen vroeg D: 900 - 1050 nC
toponiem	NH KERK		Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
coördinaten	120480 455420		Onbekend
vondstomstandigheden	Archeologisch: opgraving	type vindplaats	Legerplaats
OM-nr.	-1	datering van	<i>tot</i>
vondstdatum	1981		Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
waarnemingsnr.	26453		
bron	ARCHIS	type vindplaats	Haven
plaats	Woerden	datering van	<i>tot</i>
gemeente	Woerden		Romeinse tijd vroeg: 12 - 70 nC
toponiem	KRUITTORENWEG/ POLITIEKAZERNE	type vindplaats	Infrastructuur, onbepaald
coördinaten	120420 455330	datering van	<i>tot</i>
vondstomstandigheden	Archeologisch: opgraving		Romeinse tijd vroeg: 12 - 70 nC
OM-nr.	-1	type vindplaats	Legerplaats
vondstdatum	01-04-1975	datering van	<i>tot</i>
			Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
			Romeinse tijd vroeg B: 25 - 70 nC
			Romeinse tijd midden: 70 - 270 nC
		type vindplaats	Onbekend
		datering van	<i>tot</i>
			Romeinse tijd midden: 70 - 270 nC

waarnemingsnr.	26459		
bron	ARCHIS	type vindplaats	Infrastructuur, onbepaald
plaats	Woerden	datering van	<i>tot</i>
gemeente	Woerden	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
toponiem	KRUITTORENWEG (POLITIEKAZERNE)	Romeinse tijd vroeg: 12 - 70 nC	Romeinse tijd midden: 70 - 270 nC
coördinaten	120420 455330	Romeinse tijd vroeg: 12 - 70 nC	Romeinse tijd midden A: 70 - 150 nC
vondstomstandigheden	Archeologisch: opgraving	Romeinse tijd vroeg B: 25 - 70 nC	Romeinse tijd midden A: 70 - 150 nC
OM-nr.	-1	type vindplaats	Legerplaats
vondstdatum	06-02-1976	datering van	<i>tot</i>
		Romeinse tijd vroeg: 12 - 70 nC	Romeinse tijd midden: 70 - 270 nC
		type vindplaats	Onbekend
		datering van	<i>tot</i>
		Romeinse tijd vroeg B: 25 - 70 nC	Romeinse tijd vroeg B: 25 - 70 nC
		Romeinse tijd midden: 70 - 270 nC	Romeinse tijd midden: 70 - 270 nC
waarnemingsnr.	26471		
bron	ARCHIS	type vindplaats	Infrastructuur, onbepaald
plaats	Woerden	datering van	<i>tot</i>
gemeente	Woerden	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
toponiem	KRUITTORENWEG/WILLEMSHOF	type vindplaats	Legerplaats
coördinaten	120440 455270	datering van	<i>tot</i>
vondstomstandigheden	Archeologisch: opgraving	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
OM-nr.	-1		
vondstdatum	27-06-1977		
waarnemingsnr.	26473		
bron	ARCHIS	type vindplaats	Infrastructuur, onbepaald
plaats	Woerden	datering van	<i>tot</i>
gemeente	Woerden	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
toponiem	KRUITTORENWEG/MEULMANSWEG	type vindplaats	Nederzetting, onbepaald
coördinaten	120370 455370	datering van	<i>tot</i>
vondstomstandigheden	Archeologisch: opgraving	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
OM-nr.	-1	type vindplaats	Onbekend
vondstdatum	04-07-1977	datering van	<i>tot</i>
		Romeinse tijd midden: 70 - 270 nC	Romeinse tijd midden: 70 - 270 nC
		Romeinse tijd midden B: 150 - 270 nC	Romeinse tijd midden B: 150 - 270 nC
		Middeleeuwen vroeg: 450 - 1050 nC	Middeleeuwen vroeg: 450 - 1050 nC
waarnemingsnr.	26475		
bron	ARCHIS	type vindplaats	Infrastructuur, onbepaald
plaats	Woerden	datering van	<i>tot</i>
gemeente	Woerden	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
toponiem	KAZERNESTRAAT	type vindplaats	Legerplaats
coördinaten	120450 455360	datering van	<i>tot</i>
vondstomstandigheden	Archeologisch: opgraving	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
OM-nr.	-1		
vondstdatum	28-09-1977		

waarnemingsnr.	26476		
bron	ARCHIS	type vindplaats	Haven
plaats	Woerden	datering van	<i>tot</i>
gemeente	Woerden	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
toponiem	GROENENDAAL/HOGE WOERD/HEUL	type vindplaats	Infrastructuur, onbepaald
coördinaten	120460 455480	datering van	<i>tot</i>
vondstomstandigheden	Archeologisch: opgraving	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
OM-nr.	-1	type vindplaats	Legerplaats
vondstdatum	30-01-1978	datering van	<i>tot</i>
		Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
		Romeinse tijd midden: 70 - 270 nC	Romeinse tijd midden: 70 - 270 nC
		type vindplaats	Scheepvaart
		datering van	<i>tot</i>
		Romeinse tijd midden B: 150 - 270 nC	Romeinse tijd midden B: 150 - 270 nC
waarnemingsnr.	26477		
bron	ARCHIS	type vindplaats	Infrastructuur, onbepaald
plaats	Woerden	datering van	<i>tot</i>
gemeente	Woerden	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
toponiem	MOLENSTRAAT	type vindplaats	Onbekend
coördinaten	120490 455300	datering van	<i>tot</i>
vondstomstandigheden	Archeologisch: opgraving	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
OM-nr.	-1		
vondstdatum	08-09-1980		
waarnemingsnr.	26481		
bron	ARCHIS	type vindplaats	Infrastructuur, onbepaald
plaats	Woerden	datering van	<i>tot</i>
gemeente	Woerden	Romeinse tijd midden B: 150 - 270 nC	Romeinse tijd midden B: 150 - 270 nC
toponiem	WAGENSTR./HAVENSTR./WILHELMIN	type vindplaats	Nederzetting, onbepaald
coördinaten	120580 455260	datering van	<i>tot</i>
vondstomstandigheden	Archeologisch: opgraving	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
OM-nr.	-1	type vindplaats	Onbekend
vondstdatum	24-11-1983	datering van	<i>tot</i>
		Romeinse tijd midden: 70 - 270 nC	Romeinse tijd midden: 70 - 270 nC
		Romeinse tijd midden A: 70 - 150 nC	Romeinse tijd midden A: 70 - 150 nC
		Romeinse tijd midden B: 150 - 270 nC	Romeinse tijd midden B: 150 - 270 nC
waarnemingsnr.	26484		
bron	ARCHIS	type vindplaats	Infrastructuur, onbepaald
plaats	Woerden	datering van	<i>tot</i>
gemeente	Woerden	Romeinse tijd midden B: 150 - 270 nC	Romeinse tijd midden B: 150 - 270 nC
toponiem	GROTESTEEG/WAGENSTRAAT/PAARD	type vindplaats	Kampdorp
coördinaten	120600 455320	datering van	<i>tot</i>
vondstomstandigheden	Archeologisch: opgraving	Romeinse tijd midden: 70 - 270 nC	Romeinse tijd midden: 70 - 270 nC
OM-nr.	-1	Romeinse tijd midden A: 70 - 150 nC	Romeinse tijd midden B: 150 - 270 nC
vondstdatum	24-11-1983	Romeinse tijd midden B: 150 - 270 nC	Romeinse tijd midden B: 150 - 270 nC
		Romeinse tijd midden B: 150 - 270 nC	Romeinse tijd laat B: 350 - 450 nC
		type vindplaats	Nederzetting, onbepaald
		datering van	<i>tot</i>
		Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC

waarnemingsnr.	26485	type vindplaats	Percelering/verkaveling	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Woerden	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC		Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
gemeente	Woerden	type vindplaats	Weg	
toponiem	WAGENSTRAAT	datering van		tot
coördinaten	120600 455310	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC		Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
vondstomstandigheden	Archeologisch: opgraving			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	19-03-1984			
waarnemingsnr.	26487	type vindplaats	Kampdorp	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Woerden	Romeinse tijd midden: 70 - 270 nC		Romeinse tijd midden: 70 - 270 nC
gemeente	Woerden	Romeinse tijd midden B: 150 - 270 nC		Romeinse tijd midden B: 150 - 270 nC
toponiem	WAGENSTRAAT			
coördinaten	120640 455290			
vondstomstandigheden	Archeologisch: opgraving			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	19-03-1984			
waarnemingsnr.	26493	type vindplaats	Onbekend	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Woerden	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC		Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
gemeente	Woerden	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC		Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
toponiem	WILHELMINAWEG	type vindplaats	Stad	
coördinaten	120640 455270	datering van		tot
vondstomstandigheden	Archeologisch: opgraving	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC		Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
OM-nr.	-1	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC		Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
vondstdatum	02-07-1984	Nieuwe tijd A: 1500 - 1650 nC		Nieuwe tijd B: 1650 - 1850 nC
		Nieuwe tijd A: 1500 - 1650 nC		Nieuwe tijd A: 1500 - 1650 nC
		Nieuwe tijd B: 1650 - 1850 nC		Nieuwe tijd B: 1650 - 1850 nC
waarnemingsnr.	27564	type vindplaats	Onbekend	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Onbekend	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC		Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
gemeente	Woerden			
toponiem	WEDDENSTEIN			
coördinaten	120360 455390			
vondstomstandigheden	Onbekend			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	9999			
waarnemingsnr.	27566	type vindplaats	Depot	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Onbekend	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC		Nieuwe tijd A: 1500 - 1650 nC
gemeente	Woerden	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC		Nieuwe tijd A: 1500 - 1650 nC
toponiem		type vindplaats	Onbekend	
coördinaten	120560 455570	datering van		tot
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch: graafwerk	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC		Nieuwe tijd A: 1500 - 1650 nC
OM-nr.	-1			
vondstdatum	08-06-1972			

waarnemingsnr.	27567		
bron	ARCHIS	type vindplaats	Huisterp
plaats	Onbekend	datering van	<i>tot</i>
gemeente	Woerden		Onbekend
toponiem	SEMINARIE VAN OUDE RK KERKJE	type vindplaats	Onbekend
coördinaten	120440 455510	datering van	<i>tot</i>
vondstomstandigheden	Onbekend	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
OM-nr.	-1	Romeinse tijd midden: 70 - 270 nC	Romeinse tijd midden: 70 - 270 nC
vondstdatum	9999	Romeinse tijd midden B: 150 - 270 nC	Romeinse tijd laat: 270 - 450 nC
waarnemingsnr.	27575		
bron	ARCHIS	type vindplaats	Onbekend
plaats	Woerden	datering van	<i>tot</i>
gemeente	Woerden	IJzertijd laat: 250 - 12 vC	Romeinse tijd vroeg A: 12 vC - 25 nC
toponiem	SINGELGRACHT	IJzertijd laat: 250 - 12 vC	IJzertijd laat: 250 - 12 vC
coördinaten	120580 455100	Romeinse tijd vroeg: 12 - 70 nC	Romeinse tijd vroeg: 12 - 70 nC
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch: baggerwerk	Romeinse tijd midden A: 70 - 150 nC	Romeinse tijd midden B: 150 - 270 nC
OM-nr.	-1	Romeinse tijd midden A: 70 - 150 nC	Romeinse tijd midden A: 70 - 150 nC
vondstdatum	9999	Romeinse tijd midden B: 150 - 270 nC	Romeinse tijd midden B: 150 - 270 nC
		Romeinse tijd laat A: 270 - 350 nC	Romeinse tijd laat A: 270 - 350 nC
		Romeinse tijd laat B: 350 - 450 nC	Romeinse tijd laat B: 350 - 450 nC
waarnemingsnr.	27577		
bron	ARCHIS	type vindplaats	Onbekend
plaats	Woerden	datering van	<i>tot</i>
gemeente	Woerden	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
toponiem	(TEN O VAN) DE MOLEN		
coördinaten	120500 455250		
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch: graafwerk		
OM-nr.	-1		
vondstdatum	9999		
waarnemingsnr.	27579		
bron	ARCHIS	type vindplaats	Onbekend
plaats	Woerden	datering van	<i>tot</i>
gemeente	Woerden	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
toponiem	WILHELMINAWEG	Romeinse tijd midden: 70 - 270 nC	Romeinse tijd midden: 70 - 270 nC
coördinaten	120500 455230	Romeinse tijd midden A: 70 - 150 nC	Romeinse tijd midden A: 70 - 150 nC
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch: graafwerk		
OM-nr.	-1		
vondstdatum	9999		
waarnemingsnr.	27583		
bron	ARCHIS	type vindplaats	Onbekend
plaats	Woerden	datering van	<i>tot</i>
gemeente	Woerden	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
toponiem			
coördinaten	120380 455380		
vondstomstandigheden	Indirect: literatuur		
OM-nr.	-1		
vondstdatum	9999		

waarnemingsnr.	27585	type vindplaats	Legerplaats	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Woerden	Romeinse tijd vroeg B: 25 - 70 nC		Romeinse tijd midden A: 70 - 150 nC
gemeente	Woerden	Romeinse tijd midden A: 70 - 150 nC		Romeinse tijd midden A: 70 - 150 nC
toponiem	HOGHE WOERD 16	type vindplaats	Onbekend	
coördinaten	120530 455420	datering van		tot
vondstomstandigheden	Archeologisch: opgraving	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC		Nieuwe tijd: 1500 - heden
OM-nr.	-1	Nieuwe tijd: 1500 - heden		Nieuwe tijd: 1500 - heden
vondstdatum	28-12-1974			
waarnemingsnr.	30531	type vindplaats	Kasteel	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Woerden	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC		Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
gemeente	Woerden	type vindplaats	Onbekend	
toponiem	KASTEEL	datering van		tot
coördinaten	120800 455310	Nieuwe tijd B: 1650 - 1850 nC		Nieuwe tijd C: 1850 - heden
vondstomstandigheden	Archeologisch: opgraving			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	01-10-1986			
waarnemingsnr.	32756	type vindplaats	Onbekend	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Woerden	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC		Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
gemeente	Woerden	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC		Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
toponiem	MOLENSTRAAT-HOGHE WOERD			
coördinaten	120530 455420			
vondstomstandigheden	Archeologisch: opgraving			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	17-10-1994			
waarnemingsnr.	49586	type vindplaats	Onbekend	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Woerden	Romeinse tijd midden A: 70 - 150 nC		Romeinse tijd midden A: 70 - 150 nC
gemeente	Woerden			
toponiem	Kromwijkpoort; Havenstraat			
coördinaten	120540 455780			
vondstomstandigheden	Onbekend			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	1888			
waarnemingsnr.	50461	type vindplaats	Legerplaats	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Woerden	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC		Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
gemeente	Woerden	type vindplaats	Stad	
toponiem	Groenendaal	datering van		tot
coördinaten	120430 455390	Nieuwe tijd A: 1500 - 1650 nC		Nieuwe tijd B: 1650 - 1850 nC
vondstomstandigheden	Archeologisch: proefputten/proef			
OM-nr.	2083			
vondstdatum	28-09-1999			
waarnemingsnr.	56091	type vindplaats	Wal/omwalling	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Woerden	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC		Nieuwe tijd B: 1650 - 1850 nC
gemeente	Woerden			
toponiem	Plantsoen			
coördinaten	120777 455455			
vondstomstandigheden	Archeologisch: booronderzoek			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	11-10-2004			

waarnemingsnr.	56152	type vindplaats	Legerplaats	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Woerden	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC		Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
gemeente	Woerden			
toponiem	Molenstraat			
coördinaten	120496 455342			
vondstomstandigheden	Archeologisch: proefputten/proef			
OM-nr.	1922			
vondstdatum	13-04-1999			
waarnemingsnr.	56174	type vindplaats	Scheepvaart	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Woerden	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC		Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
gemeente	Woerden	Romeinse tijd midden A: 70 - 150 nC		Romeinse tijd midden A: 70 - 150 nC
toponiem	Schip 'Woerden 7'			
coördinaten	120362 455423			
vondstomstandigheden	Archeologisch: opgraving			
OM-nr.	5020			
vondstdatum	30-11-2003			
waarnemingsnr.	56182	type vindplaats	Legerplaats	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Woerden	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC		Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
gemeente	Woerden	Romeinse tijd vroeg: 12 - 70 nC		Romeinse tijd laat A: 270 - 350 nC
toponiem	Kerkplein deelgebied B/C	Romeinse tijd midden: 70 - 270 nC		Romeinse tijd laat: 270 - 450 nC
coördinaten	120400 455400			
vondstomstandigheden	Archeologisch: proefputten/proef	type vindplaats	Stad	tot
OM-nr.	4117	datering van		
vondstdatum	30-11-2003	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC		Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
		Middeleeuwen: 450 - 1500 nC		Nieuwe tijd: 1500 - heden
		Middeleeuwen: 450 - 1500 nC		Nieuwe tijd B: 1650 - 1850 nC
		Middeleeuwen vroeg A: 450 - 525 nC		Middeleeuwen vroeg B: 525 - 725 nC
		Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC		Nieuwe tijd: 1500 - heden
		Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC		Nieuwe tijd: 1500 - heden
		Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC		Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
		Nieuwe tijd: 1500 - heden		Nieuwe tijd: 1500 - heden
		Nieuwe tijd A: 1500 - 1650 nC		Nieuwe tijd C: 1850 - heden
		Nieuwe tijd A: 1500 - 1650 nC		Nieuwe tijd B: 1650 - 1850 nC
		Nieuwe tijd B: 1650 - 1850 nC		Nieuwe tijd B: 1650 - 1850 nC
waarnemingsnr.	56919	type vindplaats	Legerplaats	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Woerden	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC		Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
gemeente	Woerden	Romeinse tijd vroeg B: 25 - 70 nC		Romeinse tijd laat A: 270 - 350 nC
toponiem	Molenstraat/ Kazernestraat	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC		Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
coördinaten	120496 455342			
vondstomstandigheden	Archeologisch: opgraving			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	08-03-1999			
waarnemingsnr.	56965	type vindplaats	Nederzetting, onbepaald	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Woerden	Paleolithicum: tot 8800 vC		Nieuwe tijd C: 1850 - heden
gemeente	Woerden	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC		Nieuwe tijd C: 1850 - heden
toponiem	Torenwal	Romeinse tijd vroeg: 12 - 70 nC		Nieuwe tijd C: 1850 - heden
coördinaten	120632 455643	Romeinse tijd vroeg A: 12 vC - 25 nC		Nieuwe tijd C: 1850 - heden
vondstomstandigheden	Archeologisch: booronderzoek	Nieuwe tijd A: 1500 - 1650 nC		Nieuwe tijd C: 1850 - heden
OM-nr.	5855	Nieuwe tijd B: 1650 - 1850 nC		Nieuwe tijd C: 1850 - heden
vondstdatum	09-01-2004			

waarnemingsnr.	57009	type vindplaats	Stad	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Woerden	Bronstijd vroeg: 2000 - 1800 vC		Nieuwe tijd: 1500 - heden
gemeente	Woerden	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC		Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
toponiem	Hoochwoert - begeleiding sloop bou	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC		Nieuwe tijd: 1500 - heden
coordinaten	120479 455361	Romeinse tijd vroeg: 12 - 70 nC		Romeinse tijd vroeg: 12 - 70 nC
vondstomstandigheden	Archeologisch: begeleiding	Romeinse tijd vroeg B: 25 - 70 nC		Romeinse tijd midden B: 150 - 270 nC
OM-nr.	6383	Romeinse tijd vroeg B: 25 - 70 nC		Romeinse tijd midden A: 70 - 150 nC
vondstdatum	16-04-2004	Romeinse tijd midden A: 70 - 150 nC		Romeinse tijd midden B: 150 - 270 nC
		Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC		Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
		Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC		Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
		Nieuwe tijd A: 1500 - 1650 nC		Nieuwe tijd B: 1650 - 1850 nC
		Nieuwe tijd B: 1650 - 1850 nC		Nieuwe tijd C: 1850 - heden
waarnemingsnr.	57098	type vindplaats	Onbekend	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Woerden	Paleolithicum: tot 8800 vC		Nieuwe tijd C: 1850 - heden
gemeente	Woerden	Neolithicum: 5300 - 2000 vC		Nieuwe tijd C: 1850 - heden
toponiem	Singel; Cityview	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC		Nieuwe tijd C: 1850 - heden
coordinaten	120400 455000			
vondstomstandigheden	Archeologisch: booronderzoek			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	10-03-2005			
waarnemingsnr.	57641	type vindplaats	Stad	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Woerden	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC		Nieuwe tijd: 1500 - heden
gemeente	Woerden	Nieuwe tijd B: 1650 - 1850 nC		Nieuwe tijd C: 1850 - heden
toponiem	Torenwal 6			
coordinaten	120656 455643			
vondstomstandigheden	Archeologisch: booronderzoek			
OM-nr.	5855			
vondstdatum	19-12-2003			
waarnemingsnr.	58041	type vindplaats	Grafveld, inhumaties	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Woerden	Nieuwe tijd B: 1650 - 1850 nC		Nieuwe tijd B: 1650 - 1850 nC
gemeente	Woerden	type vindplaats	Stad	
toponiem	Proveniershuis (Rijstraat- Wagenstra	datering van		
coordinaten	120650 455650	Nieuwe tijd B: 1650 - 1850 nC		Nieuwe tijd C: 1850 - heden
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch: graafwerk			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	01-01-1984			
waarnemingsnr.	58063	type vindplaats	Weg	tot
bron	ARCHIS	datering van		
plaats	Woerden	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC		Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
gemeente	Woerden	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC		Middeleeuwen: 450 - 1500 nC
toponiem	PASTORIE, GROENENDAAL			
coordinaten	120450 455540			
vondstomstandigheden	Archeologisch: onbepaald			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	01-09-1976			

<i>waarnemingsnr.</i>	58209	<i>type vindplaats</i>	Stad	
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>datering van</i>		<i>tot</i>
<i>plaats</i>	Woerden		Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
<i>gemeente</i>	Woerden			
<i>toponiem</i>	Waardsedijk, Cromwijck			
<i>coördinaten</i>	119420 454020			
<i>vondstomstandigheden</i>	Onbekend			
<i>OM-nr.</i>	-1			
<i>vondstdatum</i>	02-07-1997			
<i>waarnemingsnr.</i>	58226	<i>type vindplaats</i>	Stad	
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>datering van</i>		<i>tot</i>
<i>plaats</i>	Woerden		Middeleeuwen: 450 - 1500 nC	Middeleeuwen: 450 - 1500 nC
<i>gemeente</i>	Woerden			
<i>toponiem</i>	Havenstraat			
<i>coördinaten</i>	120550 455750			
<i>vondstomstandigheden</i>	Niet-archeologisch: graafwerk			
<i>OM-nr.</i>	-1			
<i>vondstdatum</i>	30-05-1990			
<i>waarnemingsnr.</i>	58320	<i>type vindplaats</i>	Legerplaats	
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>datering van</i>		<i>tot</i>
<i>plaats</i>	Woerden		Neolithicum vroeg A: 5300 - 4900 vC	Nieuwe tijd C: 1850 - heden
<i>gemeente</i>	Woerden		Romeinse tijd vroeg B: 25 - 70 nC	Romeinse tijd laat: 270 - 450 nC
<i>toponiem</i>	Kerkplein, Bouwblokken B&C	<i>type vindplaats</i>	Onbekend	
<i>coördinaten</i>	120519 455405	<i>datering van</i>		<i>tot</i>
<i>vondstomstandigheden</i>	Archeologisch: booronderzoek		Paleolithicum: tot 8800 vC	Nieuwe tijd C: 1850 - heden
<i>OM-nr.</i>	-1		Mesolithicum: 8800 - 4900 vC	Middeleeuwen vroeg A: 450 - 525 nC
<i>vondstdatum</i>	01-10-2003		Neolithicum vroeg A: 5300 - 4900 vC	Nieuwe tijd C: 1850 - heden
			IJzertijd laat: 250 - 12 vC	Nieuwe tijd C: 1850 - heden
			Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
			Romeinse tijd vroeg A: 12 vC - 25 nC	Romeinse tijd midden A: 70 - 150 nC
			Middeleeuwen: 450 - 1500 nC	Nieuwe tijd: 1500 - heden
			Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC	Nieuwe tijd: 1500 - heden
			Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
			Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC	Nieuwe tijd: 1500 - heden
			Nieuwe tijd: 1500 - heden	Nieuwe tijd: 1500 - heden
<i>waarnemingsnr.</i>	58888	<i>type vindplaats</i>	Nederzetting, onbepaald	
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>datering van</i>		<i>tot</i>
<i>plaats</i>	Woerden		Middeleeuwen: 450 - 1500 nC	Middeleeuwen: 450 - 1500 nC
<i>gemeente</i>	Woerden			
<i>toponiem</i>	HOG WOERD			
<i>coördinaten</i>	120470 455650			
<i>vondstomstandigheden</i>	Niet-archeologisch: graafwerk			
<i>OM-nr.</i>	-1			
<i>vondstdatum</i>	01-01-1998			
<i>waarnemingsnr.</i>	58890	<i>type vindplaats</i>	Nederzetting, onbepaald	
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>datering van</i>		<i>tot</i>
<i>plaats</i>	Woerden		Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
<i>gemeente</i>	Woerden			
<i>toponiem</i>	PARALLEL AAN HAVENSTRAAT			
<i>coördinaten</i>	120550 455570			
<i>vondstomstandigheden</i>	Niet-archeologisch: graafwerk			
<i>OM-nr.</i>	-1			
<i>vondstdatum</i>	30-05-1990			

<i>waarnemingsnr.</i>	58892	<i>type vindplaats</i>	Nederzetting, onbepaald
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>datering van</i>	<i>tot</i>
<i>plaats</i>	Woerden	Mesolithicum: 8800 - 4900 vC	Nieuwe tijd C: 1850 - heden
<i>gemeente</i>	Woerden	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
<i>toponiem</i>	PARALLEL AAN HOGE WOERD	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC	Nieuwe tijd A: 1500 - 1650 nC
<i>coördinaten</i>	120550 455630		
<i>vondstomstandigheden</i>	Niet-archeologisch: graafwerk		
<i>OM-nr.</i>	-1		
<i>vondstdatum</i>	01-01-1986		
<i>waarnemingsnr.</i>	58894	<i>type vindplaats</i>	Nederzetting, onbepaald
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>datering van</i>	<i>tot</i>
<i>plaats</i>	Woerden	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
<i>gemeente</i>	Woerden		
<i>toponiem</i>	HOGE WOERD (OOSTELIJK GEDEELTE)		
<i>coördinaten</i>	120535 455650		
<i>vondstomstandigheden</i>	Niet-archeologisch: graafwerk		
<i>OM-nr.</i>	-1		
<i>vondstdatum</i>	01-01-1986		
<i>waarnemingsnr.</i>	58896	<i>type vindplaats</i>	Nederzetting, onbepaald
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>datering van</i>	<i>tot</i>
<i>plaats</i>	Woerden	Romeinse tijd midden B: 150 - 270 nC	Middeleeuwen vroeg: 450 - 1050 nC
<i>gemeente</i>	Woerden		
<i>toponiem</i>	STADSMUSEUM		
<i>coördinaten</i>	120550 455555		
<i>vondstomstandigheden</i>	Archeologisch: onbepaald		
<i>OM-nr.</i>	-1		
<i>vondstdatum</i>	01-01-1985		
<i>waarnemingsnr.</i>	58898	<i>type vindplaats</i>	Nederzetting, onbepaald
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>datering van</i>	<i>tot</i>
<i>plaats</i>	Woerden	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC	Middeleeuwen vroeg: 450 - 1050 nC
<i>gemeente</i>	Woerden	Middeleeuwen vroeg C: 725 - 900 nC	Middeleeuwen vroeg C: 725 - 900 nC
<i>toponiem</i>	MARIASCHOOL SPEELPLAATS, GROE	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC	Nieuwe tijd: 1500 - heden
<i>coördinaten</i>	120500 455540	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC	Nieuwe tijd A: 1500 - 1650 nC
<i>vondstomstandigheden</i>	Niet-archeologisch: graafwerk		
<i>OM-nr.</i>	-1		
<i>vondstdatum</i>	01-01-1985		
<i>waarnemingsnr.</i>	58900	<i>type vindplaats</i>	Nederzetting, onbepaald
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>datering van</i>	<i>tot</i>
<i>plaats</i>	Woerden	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
<i>gemeente</i>	Woerden	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC	Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
<i>toponiem</i>	WAGENSTRAAT, BONAVENTURAKERK		
<i>coördinaten</i>	120690 455670		
<i>vondstomstandigheden</i>	Niet-archeologisch: graafwerk		
<i>OM-nr.</i>	-1		
<i>vondstdatum</i>	01-01-1984		
<i>waarnemingsnr.</i>	58902	<i>type vindplaats</i>	Nederzetting, onbepaald
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>datering van</i>	<i>tot</i>
<i>plaats</i>	Woerden	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
<i>gemeente</i>	Woerden		
<i>toponiem</i>	WOERDENS KASTEEL		
<i>coördinaten</i>	120770 455700		
<i>vondstomstandigheden</i>	Niet-archeologisch: graafwerk		
<i>OM-nr.</i>	-1		
<i>vondstdatum</i>	01-01-1999		

waarnemingsnr.	59690		
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>type vindplaats</i>	Nederzetting, onbepaald
<i>plaats</i>	Woerden	<i>datering van</i>	<i>tot</i>
<i>gemeente</i>	Woerden	Romeinse tijd vroeg: 12 - 70 nC	Romeinse tijd midden: 70 - 270 nC
<i>toponiem</i>	GEREF. WEESHUIS AAN DE HOGE WOE	Romeinse tijd vroeg A: 12 vC - 25 nC	Romeinse tijd vroeg A: 12 vC - 25 nC
<i>coördinaten</i>	120550 455640		
<i>vondstomstandigheden</i>	Archeologisch: onbepaald		
<i>OM-nr.</i>	-1		
<i>vondstdatum</i>	01-01-1980		
waarnemingsnr.	59724		
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>type vindplaats</i>	Onbekend
<i>plaats</i>	Woerden	<i>datering van</i>	<i>tot</i>
<i>gemeente</i>	Woerden	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
<i>toponiem</i>	KRUITTORENWEG		
<i>coördinaten</i>	120385 455670		
<i>vondstomstandigheden</i>	Niet-archeologisch: graafwerk		
<i>OM-nr.</i>	-1		
<i>vondstdatum</i>	01-01-1988		
waarnemingsnr.	59728		
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>type vindplaats</i>	Nederzetting, onbepaald
<i>plaats</i>	Woerden	<i>datering van</i>	<i>tot</i>
<i>gemeente</i>	Woerden	Romeinse tijd vroeg B: 25 - 70 nC	Romeinse tijd vroeg B: 25 - 70 nC
<i>toponiem</i>	PETRUSKERK		
<i>coördinaten</i>	120500 455570		
<i>vondstomstandigheden</i>	Archeologisch: onbepaald		
<i>OM-nr.</i>	-1		
<i>vondstdatum</i>	01-01-1952		
waarnemingsnr.	59731		
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>type vindplaats</i>	Onbekend
<i>plaats</i>	Woerden	<i>datering van</i>	<i>tot</i>
<i>gemeente</i>	Woerden	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
<i>toponiem</i>	PARALLEL A WILHELMINAWEG		
<i>coördinaten</i>	120600 455760		
<i>vondstomstandigheden</i>	Archeologisch: onbepaald		
<i>OM-nr.</i>	-1		
<i>vondstdatum</i>	01-01-1887		
waarnemingsnr.	59734		
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>type vindplaats</i>	Nederzetting, onbepaald
<i>plaats</i>	Woerden	<i>datering van</i>	<i>tot</i>
<i>gemeente</i>	Woerden	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
<i>toponiem</i>	WILHELMINAWEG		
<i>coördinaten</i>	120500 455200		
<i>vondstomstandigheden</i>	Niet-archeologisch: graafwerk		
<i>OM-nr.</i>	-1		
<i>vondstdatum</i>	01-01-1880		
waarnemingsnr.	400734		
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>type vindplaats</i>	Wal/omwalling
<i>plaats</i>	Woerden	<i>datering van</i>	<i>tot</i>
<i>gemeente</i>	Woerden	IJzertijd laat: 250 - 12 vC	Nieuwe tijd C: 1850 - heden
<i>toponiem</i>	Van Oudheusdenstraat		
<i>coördinaten</i>	120348 455398		
<i>vondstomstandigheden</i>	Archeologisch: begeleiding		
<i>OM-nr.</i>	13370		
<i>vondstdatum</i>	25-08-2005		

waarnemingsnr.	401371	type vindplaats	Onbekend	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Woerden	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC		Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
gemeente	Woerden	Romeinse tijd midden A: 70 - 150 nC		Romeinse tijd midden A: 70 - 150 nC
toponiem	Kerkplein	Nieuwe tijd A: 1500 - 1650 nC		Nieuwe tijd B: 1650 - 1850 nC
coördinaten	120370 455423	Nieuwe tijd A: 1500 - 1650 nC		Nieuwe tijd A: 1500 - 1650 nC
vondstomstandigheden	Archeologisch: begeleiding			
OM-nr.	6748			
vondstdatum	18-06-2004			
waarnemingsnr.	402096	type vindplaats	Legerplaats	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Woerden	Romeinse tijd midden A: 70 - 150 nC		Romeinse tijd midden B: 150 - 270 nC
gemeente	Woerden	Romeinse tijd midden B: 150 - 270 nC		Romeinse tijd midden B: 150 - 270 nC
toponiem	Kerkplein (Limes)			
coördinaten	120505 455410			
vondstomstandigheden	Archeologisch: opgraving			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	9999			
waarnemingsnr.	403521	type vindplaats	Nederzetting, onbepaald	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Woerden	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC		Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
gemeente	Woerden			
toponiem				
coördinaten	120348 455398			
vondstomstandigheden	Archeologisch: begeleiding			
OM-nr.	13370			
vondstdatum	03-10-2005			
waarnemingsnr.	404420	type vindplaats	Niet van toepassing	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Woerden	Bronstijd midden: 1800 - 1100 vC		Nieuwe tijd B: 1650 - 1850 nC
gemeente	Woerden	IJzertijd laat: 250 - 12 vC		Nieuwe tijd C: 1850 - heden
toponiem	Kerkplein			
coördinaten	120400 455400			
vondstomstandigheden	Archeologisch: begeleiding			
OM-nr.	6748			
vondstdatum	18-06-2004			
waarnemingsnr.	407961	type vindplaats	Onbekend	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Linschoten	Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC		Middeleeuwen laat A: 1050 - 1250 nC
gemeente	Woerden			
toponiem	Kromwijker Dijk, Omega			
coördinaten	120790 454020			
vondstomstandigheden	Niet-archeologisch: metaaldetect			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	06-02-2002			
waarnemingsnr.	408014	type vindplaats	Onbekend	
bron	ARCHIS	datering van		tot
plaats	Woerden	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC		Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
gemeente	Woerden			
toponiem	PAARDESTEEG			
coördinaten	120570 455680			
vondstomstandigheden	Archeologisch: booronderzoek			
OM-nr.	-1			
vondstdatum	01-01-1997			

<i>waarnemingsnr.</i>	408016	<i>type vindplaats</i>	Onbekend	
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>datering van</i>		<i>tot</i>
<i>plaats</i>	Woerden	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC		Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
<i>gemeente</i>	Woerden	Nieuwe tijd A: 1500 - 1650 nC		Nieuwe tijd B: 1650 - 1850 nC
<i>toponiem</i>	MOLENSTRAAT			
<i>coördinaten</i>	120500 455665			
<i>vondstomstandigheden</i>	Archeologisch: onbepaald			
<i>OM-nr.</i>	-1			
<i>vondstdatum</i>	01-03-1998			
<i>waarnemingsnr.</i>	408018	<i>type vindplaats</i>	Onbekend	
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>datering van</i>		<i>tot</i>
<i>plaats</i>	Woerden	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC		Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
<i>gemeente</i>	Woerden			
<i>toponiem</i>	BONAVENTURA-KERK			
<i>coördinaten</i>	120700 455720			
<i>vondstomstandigheden</i>	Archeologisch: onbepaald			
<i>OM-nr.</i>	-1			
<i>vondstdatum</i>	01-07-1998			
<i>waarnemingsnr.</i>	408032	<i>type vindplaats</i>	Onbekend	
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>datering van</i>		<i>tot</i>
<i>plaats</i>	Woerden	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC		Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
<i>gemeente</i>	Woerden			
<i>toponiem</i>	Van Loonstraat 22			
<i>coördinaten</i>	120305 455375			
<i>vondstomstandigheden</i>	Niet-archeologisch: graafwerk			
<i>OM-nr.</i>	-1			
<i>vondstdatum</i>	01-01-1971			
<i>waarnemingsnr.</i>	411704	<i>type vindplaats</i>	Infrastructuur, onbepaald	
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>datering van</i>		<i>tot</i>
<i>plaats</i>	Woerden	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC		Middeleeuwen: 450 - 1500 nC
<i>gemeente</i>	Woerden	Romeinse tijd vroeg A: 12 vC - 25 nC		Middeleeuwen vroeg D: 900 - 1050 nC
<i>toponiem</i>	Oranjestraat	Middeleeuwen vroeg D: 900 - 1050 nC		Middeleeuwen vroeg D: 900 - 1050 nC
<i>coördinaten</i>	120451 455194	Middeleeuwen vroeg D: 900 - 1050 nC		Middeleeuwen laat B: 1250 - 1500 nC
<i>vondstomstandigheden</i>	Archeologisch: booronderzoek	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC		Nieuwe tijd: 1500 - heden
<i>OM-nr.</i>	24585			
<i>vondstdatum</i>	02-10-2007			
<i>waarnemingsnr.</i>	411706	<i>type vindplaats</i>	Nederzetting, onbepaald	
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>datering van</i>		<i>tot</i>
<i>plaats</i>	Woerden	IJzertijd: 800 - 12 vC		Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
<i>gemeente</i>	Woerden	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC		Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC
<i>toponiem</i>	Oranjestraat	Romeinse tijd: 12 vC - 450 nC		Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC
<i>coördinaten</i>	120410 455196	Romeinse tijd vroeg A: 12 vC - 25 nC		Middeleeuwen vroeg D: 900 - 1050 nC
<i>vondstomstandigheden</i>	Archeologisch: booronderzoek	Romeinse tijd vroeg A: 12 vC - 25 nC		Middeleeuwen vroeg A: 450 - 525 nC
<i>OM-nr.</i>	24585			
<i>vondstdatum</i>	01-10-2007			
<i>waarnemingsnr.</i>	411708	<i>type vindplaats</i>	Nederzetting, onbepaald	
<i>bron</i>	ARCHIS	<i>datering van</i>		<i>tot</i>
<i>plaats</i>	Woerden	Middeleeuwen laat: 1050 - 1500 nC		Nieuwe tijd: 1500 - heden
<i>gemeente</i>	Woerden	Nieuwe tijd: 1500 - heden		Nieuwe tijd: 1500 - heden
<i>toponiem</i>	Prins Hendrikkade	Nieuwe tijd A: 1500 - 1650 nC		Nieuwe tijd C: 1850 - heden
<i>coördinaten</i>	120434 455107			
<i>vondstomstandigheden</i>	Archeologisch: booronderzoek			
<i>OM-nr.</i>	24586			
<i>vondstdatum</i>	04-10-2007			

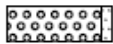
Bijlage 4: Boorprofielen

Legenda (NEN 5104 en ASB)

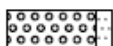
grind

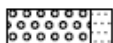
Grind, siltig

Grind, zwak zandig

Grind, matig zandig

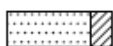

Grind, sterk zandig

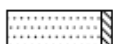

Grind, uiterst zandig

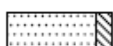
zand

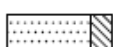
Zand, kleiig

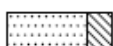
Zand, zwak siltig

Zand, matig siltig

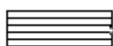

Zand, sterk siltig

Zand, uiterst siltig

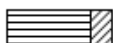
veen

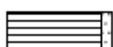
Veen, mineraalarm

Veen, zwak kleiig

Veen, sterk kleiig

Veen, zwak zandig

Veen, sterk zandig

klei

Klei, zwak siltig

Klei, matig siltig

Klei, sterk siltig

Klei, uiterst siltig

Klei, zwak zandig

Klei, matig zandig

Klei, sterk zandig

leem

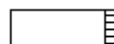

Leem, zwak zandig

Leem, sterk zandig

overige toevoegingen

zwak humeus

matig humeus

sterk humeus

zwak grindig

matig grindig

sterk grindig

laaggrens

(wordt bepaald voor de ondergrens van de beschreven laag)

- < 0,3 cm scherpe overgang
- 0,3 - < 3 cm overgang geleidelijk
- > 3 cm diffuse overgang

amorfiteit veen (veraardheid)

- zwak amorf niet tot zwak veraarde resten
- matig amorf structuur nog zichtbaar
- sterk amorf sterk veraard, structuurloos

overig

- bijzonder bestanddeel
- Gemiddeld hoogste grondwaterstand
- grondwaterstand
- Gemiddeld laagste grondwaterstand

slib

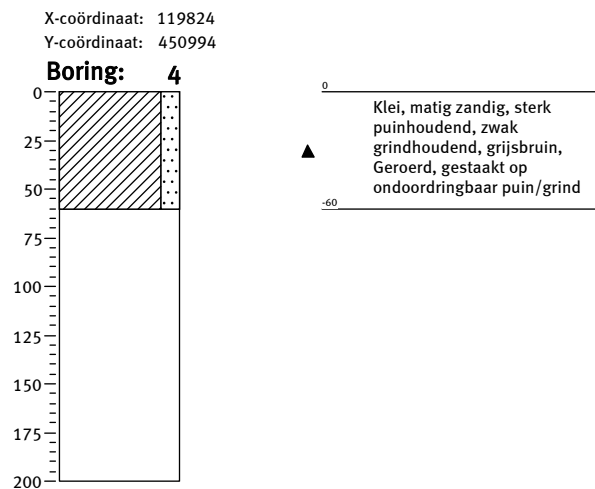
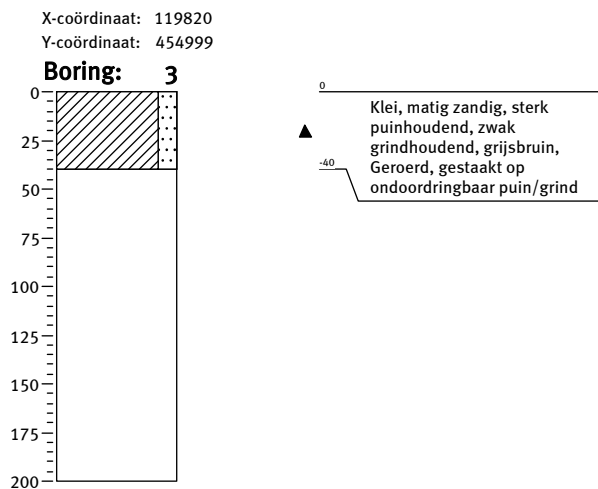
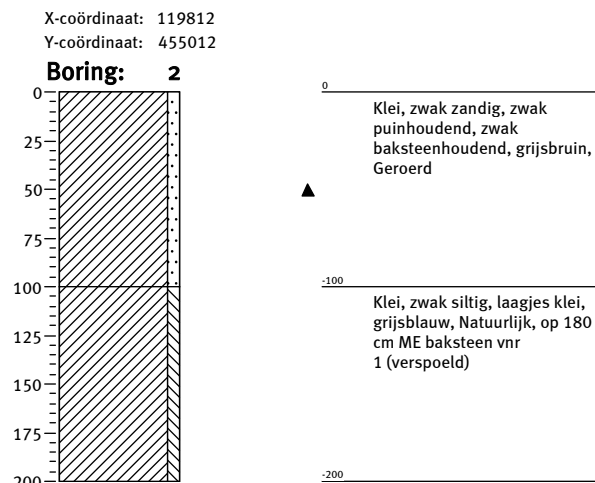
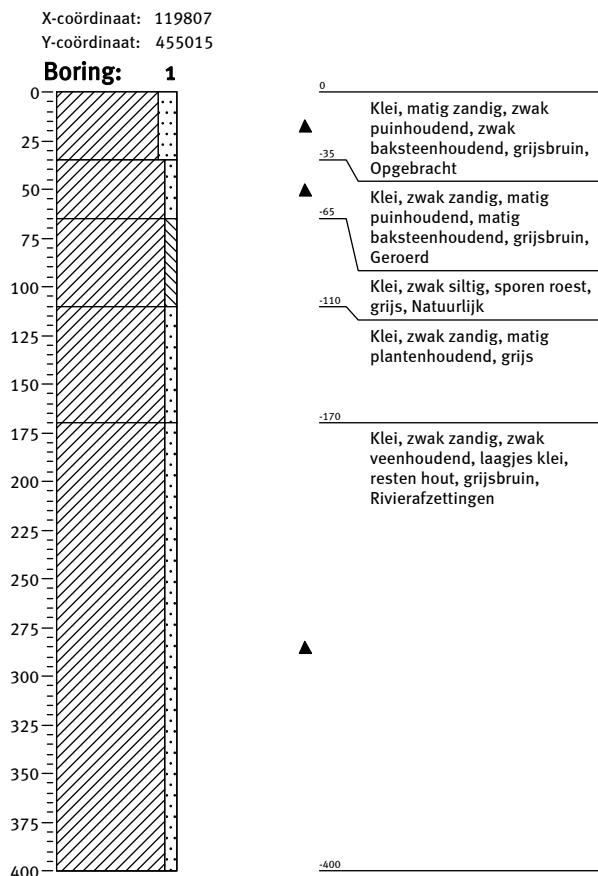

water

gezeefd traject

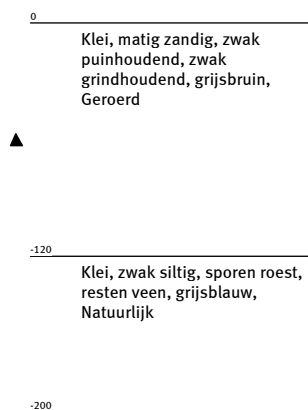
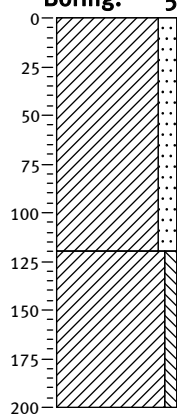
Bijlage 4: Boorprofielen

Bijlage 4: Boorprofielen

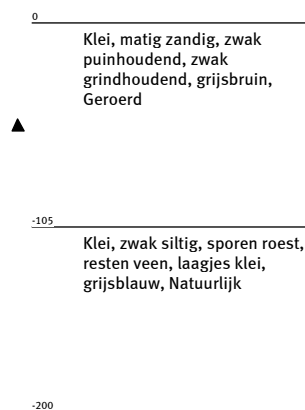
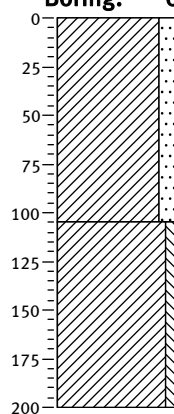
X-coördinaat: 119827
Y-coördinaat: 454981

Boring: 5

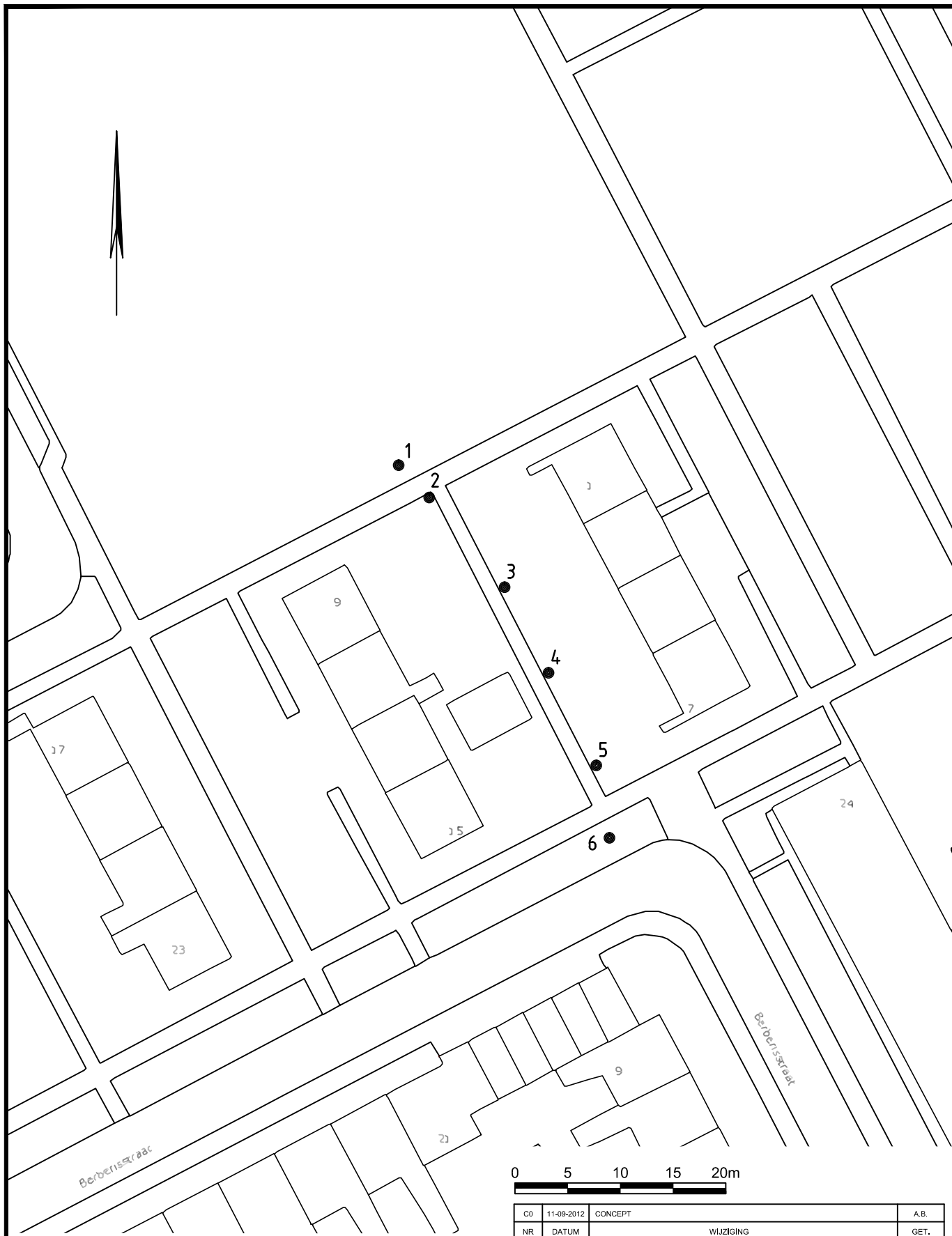

X-coördinaat: 119827
Y-coördinaat: 454973

Boring: 6

Kaartenbijlage

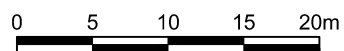

VERKLARING:

BORING MET NUMMER

ONDERGROND GEDIGITALISEERD
VAN SCHETS

C0	11-09-2012	CONCEPT	A.B.
NR	DATUM	WIJZIGING	GET.

GROENWEST

TEKENAAR
A. BOS
PROJECTLEIDER
I.M.J. VOSSEN

SCHAAL
1:500
FORMAAT
A4

ARCHEOLOGISCH ONDERZOEK
BERBERISSTRAAT TE WOERDEN

BLAD IN BLADEN
1 IN 1

SITUATIE MET LOCATIE BORINGEN

TEKENINGNUMMER
247747-S1
WIJZ.NR
C0

CONCEPT

